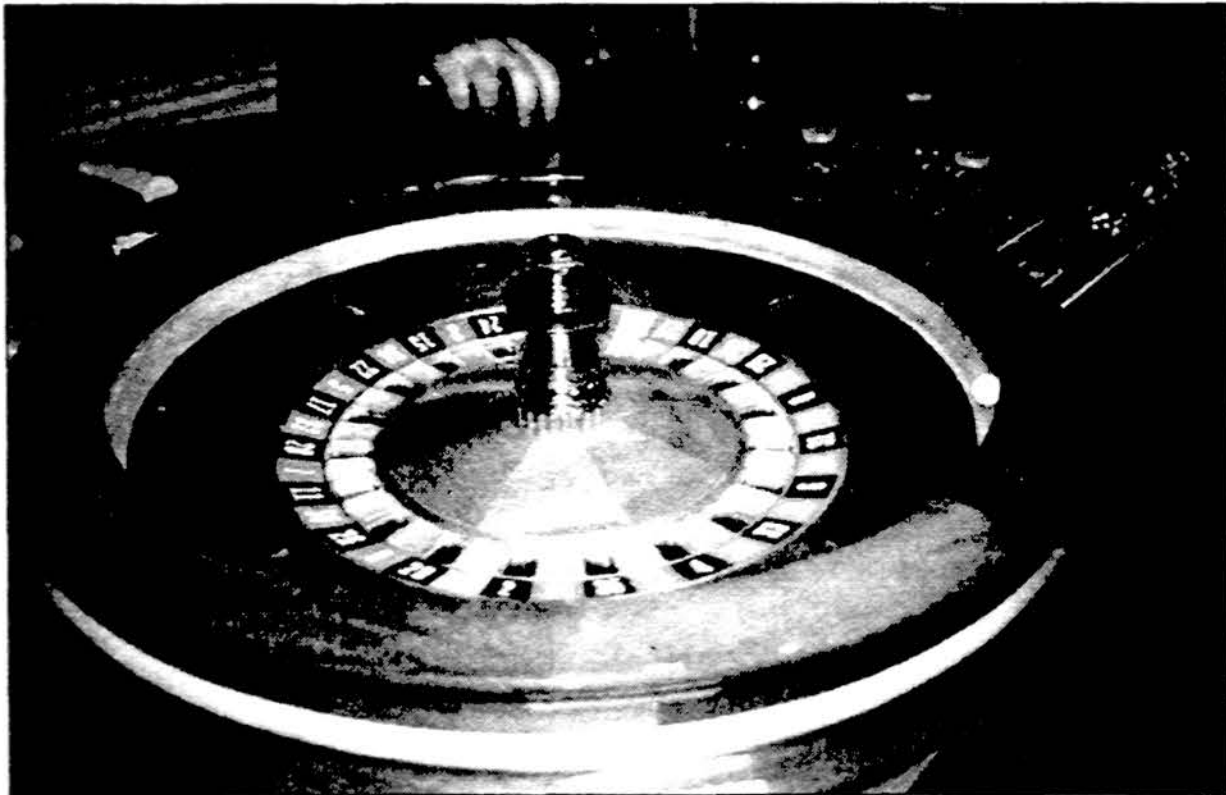

Socialliberalai įtariamami pasipelnę iš lošimo namų

Keistas socialliberalų rėmimo aplinkybės tirs speciali komisija.

Vilnius, rugpjūčio 9 d. (BNS) — Iš valdančiosios koalicijos pasitraukusios Naujosios sąjungos (socialliberalų) atstovai galėjo proteguoti vieną lošimų firmą už tai, kad ji per rin-

kimus šiai partijai skyrė dešimtis tūkstančių litų.

Buvusio Seimo pirmininko Artūro Paulausko vadovaujamiems socialliberalams teks aiškintis dėl gali-

mo palankumo savo finansiniams rėmėjams.

Darbo grupė, kurią antradienį sudarė Vyriausioji rinkimų komisija (VRK), turės išnagrinėti Valstybinės lošimų priežiūros komisijos nario Petro Naviko skundą, trečiadienį praneša dienraščiai „Lietuvos rytas“, „Verslo žinios“, „Kauno diena“.

Šio pareigūno teigimu, buvusio Seimo pirmininko A. Paulausko į šią komisiją paskirti du socialliberalai kelis kartus balsavo už lošimus organizuojančiai bendrovei „Olympic Casino Group Baltija“ palankius sprendimus.

Su šia bendrove susijusi „Mecom Group“ 2004 metais socialliberalams paaukojo 70,000 litų.

Kaip sakė tyrimo grupės pirmininkas, VRK narys Jonas Udris, 2004 metų gegužės 27-ąją, likus vos trims dienoms iki aukos partijai perdavimo, šios partijos narės, socialinės apsaugos ir darbo ministrės Vilijos Blinkevičiūtės sąskaitą pasiekė

30,000 litų. Tuo metu vyko prezidento rinkimų kampanija, o Naujoji sąjunga į rinkimus buvo delegavusi ministrę.

„Mes tai nustatėme tirdami pirminę medžiagą. Pasižiūrėjome popieruose, ką 'Mecom Group' darė. Pasirodė, kad, be Naujosios sąjungos, aukos buvo sulaukusi tik V. Blinkevičiūtė“, — sakė J. Udris.

„Mecom Group“ ir UAB „Olympic“
Nukelta į 6 psl.

Šiame numeryje:

- Lietuvių telkiniuose.
- Kovoje už spaudą.
- Prisimenant krikščionių demokratą dr. P. Karvelį.
- Patriotai anapus barikadų.
- Bažnytinio paveldo muziejus Vilniuje.
- Susitikimai Lietuvoje.
- Lietuvis antrą kartą išrinktas meru.
- Šveicarų gvardijai Vatikane 50 metų.
- Renginiai Čikagos mieste.

Valiutų santykis

1 USD — 2.689 LT
1 EUR — 3.452 LT

Bus tiriamos G. Beresnevičiaus mirties aplinkybės

Vilnius, rugpjūčio 9 d. (BNS) — Vidaus reikalų ministras Raimondas Šukys nurodė Policijos departamentui atlikti tarnybinį patikrinimą dėl pareigūnų veiksmų vežant į nakvynės namus žinomą rašytoją ir mokslininką Gintarą Beresnevičių, kuris mirė vos ten nuvežtas.

Ministras sakė neturįs jokio pagrindo abejoti pirminėmis teismo medicinos ekspertų išvadomis, kad G. Beresnevičius mirė savo mirtimi, tačiau norįs šiuo patikrinimu išsklaidyti visuomenėje kilusias abejones, kad žinomą rašytoją į nakvynės namus gabenę policijos pareigūnai netinkamai vykdė savo pareigas.

„Visuomenėje kilusių tam tikrų abejonių yra, keli signatarai kreipėsi į mane, prašydami šias abejones išsklaidyti. Keletas aspektų nėra iki galo aiškūs ir dėl to pavadžiau atlikti patikrinimą. Reikia atsakyti į visus klausimus — kas kvietė policiją, kaip jis ten buvo gabenamas, kokia tuo metu buvo jo sveikatos būklė, ar tai buvo užfiksuota, ar nereikėjo jo vežti į ligoninę ir t.t.“, — sakė ministras.

„Tai jokių būdu nereiškia, kad aš turiu išankstinį nusistatymą, kad dėmesys didesnis dėl to, kad tai susiję su žinomo asmens mirtimi, bet tos abejonės turi būti pašalintos, arba, jei jos pasitvirtins, turi būti imtasi priemonių, kad ateityje būtų išvengta netinkamo elgesio“, — sakė R. Šukys.

Nukelta į 6 psl.

Lietuvos vaikai jaučiasi blogiausiai

Vilnius, rugpjūčio 9 d. (BNS) — Lietuvos vaikai ir paaugliai jaučiasi prasčiau, nei jų bendraamžiai visose kitose Europos Sąjungos šalyse.

Tai paaiškėjo po Didžiosios Britanijos York universiteto mokslininkų pastarųjų metų apklausų ir tyrimų, kurių duomenis skelbia Pasaulinė sveikatos organizacija.

Mokslininkai vaiko gerovės indeksą sudarė iš aštuonių kriterijų. Lietuvos vaikai visoje ES gyvena prasčiausioje aplinkoje, jaučiasi mažiausiai saugūs ir blogiausiai vertina savo pačių gyvenimo kokybę.

Šalių sąrašo apačioje Lietuva liko dar trijose kategorijose: vaikų prasta

materialinė situacija (22 vieta iš 25), blogi santykiai šeimoje ir su bendraamžiais (20 vieta iš 25), vaikai jaučiasi mažai įtraukiami į visuomeninių organizacijų veiklą.

Vertinant vaikų sveikatos apsaugą Lietuvoje, 32 proc. jų nurodė besijaučiantys prastai. Tai didžiausias procentas Europoje. Taip pat Lietuvos vaikai yra prasčiausios nuomonės apie save tarp bendraamžių visose kitose ES šalyse. Anot tyrimo autorių, tokie vaikai labiausiai linkę į depresiją ir beviltiškumą, mažiau nori bendrauti.

Švietimo sistema liko neįvertinta, nes pritrūko duomenų.

„PKN Orlen“ prašo leidimo įsigyti „Mažeikių naftą“

Bendrovė „Mažeikių nafta“

Eltos nuotr.

Vilnius, rugpjūčio 9 d. (BNS) — Lenkijos susivienijimas „PKN Orlen“ kreipėsi į Europos Komisiją (EK) prašydamas leidimo įsigyti

„Mažeikių naftą“ ir teigia, kad sieks kuo greičiau užbaigti sandorį nepaisant to, kad Lietuvos įmonė susiduria su žaliavos tiekimo sunkumais vamydny iš Rusijos.

„Įvykusi avarija ir tie trukdžiai, susiję su naftos tiekimu į 'Mažeikių naftą', nekeičia mūsų pozicijos. Mes toliau stengsimės kuo greičiau gauti leidimus ir norime užbaigti sandorį“, — trečiadienį po susitikimo su ūkio ministru Vytu Navicku teigė „PKN Orlen“ viceprezidentas Cezar Filipowicz.

Jo teigimu, visi reikalingi dokumentai dėl „Mažeikių naftos“ įsigijimo jau yra pateikti EK, tačiau šiuo metu Komisija atostogauja ir rugpjūčio mėnesį šis klausimas svarstomas nebus.

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 08-09-06

August 10, 2006
*****ORIGIN MIXED ADC 604 PERIODICALS
S54 P5 GRATIS 020107
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20540-4830

LIETUVIŲ TELKINIAI

BURIASI LONG ISLAND
LIETUVIAI

Manoma, kad 2006 m. Rytiniame Long Island (Suffolk County) gyvena apie penki šimtai lietuvių. Pirmieji trečiosios bangos emigrantai čia atvyko apie 1995 metus. Šiose vietovėse nebuvo lietuviškos parapijos, mokyklos ar Lietuvių Bendruomenės. Čia buvo ir dar yra lietuviai „Vyciai“ — senosios kartos Amerikos lietuviai, o tiksliau, daugumas pirmosios bangos emigrantų vaikai, besirenkantys į susirinkimus kartą per mėnesį, besidomintys Lietuvos tradicijomis, istorija, politika, šiandienine situacija, — lietuviai ir kita. Tiek vienai, tiek kitiems per susirinkimus ir šventes kalbantys angliškai. Tik vienas kitas vis tik kalba gražia lietuvių kalba, žino papročius, dainas, maldas lietuviškai. Jie labai gražiai bendrauja su naujaisiais imigrantais, visada kviesdami juos į kalėdinius pobūvius.

2005 m. vasario mėnuo: pasikonsultavus su keliais vyresniosios kartos lietuviams, o jiems su New York lietuviams kunigais, paaiškėjo, kad greit ne vienas dėl fizinės negalios arba per didelio parapijinių pareigų krūvio negalės važinėti į buriamą parapiją Riverhead. Paskambinus į Putnam vienuolyną, Connecticut valstijoje, kuriame visada yra iš Lietuvos paskirtas lietuvių kunigas, sužinota, kad kun. Vyt. Gedvainis sutinka kartą per mėnesį kelti atvykti į Long Island rytinę dalį, nors vien kelionė užtruks šešias valandas, ir teks prašyti kito kunigo aptarnauti vienuolyną bei Providence lietuvišką parapiją, kol jis bus Riverhead.

Tuoju pat byla su kun. Vyt. Gedvainio dokumentais, charakteristikomis, imigraciniais leidimais, rekomendacijomis iš Lietuvos ir Connecticut valstijos buvo išsiųsta į Rockville Center vyskupui W. Murphy. Praėjo ne viena savaitė, ne vienas mėnuo, ne vienas skambutis, ne vienas pokalbis, bet leidimas, kad kun. Vyt. Gedvainis galėtų aptarnauti Long Island lietuvių, nebuvo gautas. Pagaliau buvo pranešta, kad vyskupas norėtų pats pamatyti kun. Vyt. Gedvainį. Telefonai skambėjo

visur: pas šv. Mišių organizatorius, Putnam vienuolyną pas kun. Vyt. Gedvainį, į šitą misiją rimtai įsitraukė Kanadoje esantis prelatas Edmundas Putrimas, atsakingas už lietuvių katalikus, esančius už Lietuvos ribų. reikalai, atrodė, pajudėjo, bet ir vėl sustojo. Susitikimui pasiūlytos datos artėjo, o vyskupijos sekretoriatas tylėjo.

Lietuviams pasauliečiams taip ir liko neaišku, kaip kun. Vyt. Gedvainis sugebėjo įkalbėti monsinjorą E. Putrimą, o šis vyskupą W. Murphy, bet kai lietuvių skambučiai aprimo, kai visi, kas norėjo užsakyti šv. Mišias už mirusius artimuosius, visi, kas prašė šventinti nupirktus namus — nutilo, pagaliau 2005 m. gegužės 31 d. leidimas šv. Mišioms, kurios vyks vos už kelių dienų, buvo gautas.

2005 m. birželio 5 d. įvyko pirmosios lietuviškos Mišios rytiniame Long Island. Susirinko keli šimtai lietuvių: „Pulkim ant kelių“ užtraukė garbingieji „Vyciai“ — visi per 70 m. amžiaus. Su kun. Vyt. Gedvainiu iš Putnam vienuolyno atvyko sesuo Margarita Bareikaitė, kuri visada išliko ir išliks šios idėjos dvasine vadove ir dešiniąja ranka. Labiau liūdna, negu juokinga, turėjo būti kun. Vyt. Gedvainiui, kad keli šimtai lietuvių per pirmąsias šv. Mišias nežinojo, kada klaupytis, kada stotis, kaip atsakyti į kreipinius ar giedoti.

Iš viso tris kartus kun. Vyt. Gedvainis aukėjo šv. Mišias lietuviškai, kartu su seseria Margarita pašventęs sekmadienius kelionei iš Putnam į Riverhead. Po šv. Mišių lietuviai rinkosi Indėnų Parke į pikniką. Daugelio žmonių pastangomis — šv. Mišios tapo mažytėmis gegužinėmis: vieni lietuviai laukdavo kunigo ir seselės prie kelio, kiti prie jo nuveždavo vakarę; kas rūpinosi lietuviškos vėliavos iškėlimu bažnyčioje, kas maldynėlių teksto padauginimu ir maisto piknikui supirkimu.

Pačios įspūdingiausios šv. Mišios įvyko rugpjūtį, kai kartu su kunigu ir vienuole atvažiavo dvi merginos, kurios per šv. Mišias pagelbėjo kunigui giesmėmis, nes taip ir nebu-

vo rasta žmogaus sutinkancio vargonauti ar groti muzikos instrumentu. Kunigas ir toliau mokė lietuvių, kada klaupytis, kada persižengnoti, kada ir ką atsakyti. Jo pamokslai ir toliau šildė visų širdis, nors jis nebandė atsakyti į visus kamuojančius klausimus: „Ką mes čia veikiame toli nuo tėvynės, ir kada į ją sugrįšime?“

Trečiųjų šv. Mišių metu kun. Vyt. Gedvainis pranešė, kad jis jau neatvyks, nes jis paskiriamas į Kanados lietuvių parapiją. Tai sesers Margaritos iš Putnam vienuolyno dėka kun. Vyt. Volertas iš Maspeth parapijos, kuriam tik valanda kelio iki Riverhead, sutiko toliau aptarnauti rytinio Long Island lietuvių. Tai jis, kantriai laukdamas leidimo keturis mėnesius, dar kantriau aiškino, kad nėra ir nebuvo čia jokio rasizmo, ir niekas nenusiteikęs prieš šv. Mišias lietuviškai, bet tokios bažnytinės taisyklės. Amerika, būdama daugiataute valstybe, turi kontroliuoti tikybą. Nė viena parapija nenori išleisti nežinomo kunigo.

Long Island rytinėje dalyje lietuviškų šeimų, kaip ir visoje naujoje emigracijoje, nėra daug. Emigrantų daugumą sudaro pavieniai asmenys, finansiškai remiantys savo šeimas Lietuvoje. Iš visų lietuvių yra apie šimtas vaikų iki 17 metų amžiaus, iš jų bent dešimtis taip ir nepriėjo Pirmosios Komunijos, negavo Suvirtinimo sakramento, negavo katalikybės pagrindų. Tėvai vis dar labai užsiėmę kasdienės duonos uždėkimu, o artimiausia Šeštadieninė mokykla su tikybės pamokomis už 100 km, be to, šeštadienis rytinio Long Island kurortuose visiems darbo diena.

Po šv. Mišių, kurias aukėjo kun. Vyt. Gedvainis, tėveliai entuziastingai apsupdavo seserį Margaritą, kuri atveždavo tikybės vadovėlių. Atvykus kun. Vyt. Volertui, tėveliai vėl iškėlė labai jiems rūpimą klausimą. Pasirodė, kad ir ši užduotis ne iš lengviausių. Kun. Vyt. Volertui patarus, buvo parašytas laiškas klebonui Thomas Coby, kad jis leistų lietuviui kunigui mokyti lietuvių vaikus tikybės pagrindų. Atsakomasis laiškas teigė, kad pagal Kanono teisę, tikybės mokymas bei sakramentų teikimas įeina į klebono pareigas. Kadangi lietuviai vaikai oficialiai pagal gyvenamą teritoriją šiai bažnyčiai nepriklauso, jie tikėjimo pagrindų mokytis negali. Išėjus — visi į lietuviškas šv. Mišias einantys lietuviai prisiregistruoja šv.

Jono Evangelisto parapijoje. Sekmadieniais lanko angliškas Mišias, finansiškai palaiko bažnyčią, dalyvauja parapijos veikloje — tada kitą rudenį, gal kitais metais, kai bus įrodyta, kad lietuviai rimti praktikuojantys katalikai — parapijai galima bus prašyti leidimo vaikus mokyti tikybės pagrindų lietuviškai.

Kaip būtų buvę gera, jeigu dauguma lietuvių vardu būtų buvę galima pažadėti vykdyti tokį įsipareigojimą, deja, net į lietuviškas Mišias lietuvių suburti kelis kartus per metus gan sunku. Be to, tėvai nesutiko laukti metus ar dvejus, nes jų vaikai jau 10–12 metų amžiaus ir kitų metų nesulauks, nes jiems kompiuteris labiau rūpi negu bažnyčia, ir kiekvienas mėnuo yra labai svarbus. Kun. Vyt. Volertui reikėjo gerai pasukti galvą, kad rastų šioje sudėtingoje situacijoje teisingą sprendimą, juolab, kad tėvai buvo nusiėmę mokyti vaikus maldų lietuviškai, net ir tuo atveju, jeigu jie patys nėra, o jų vaikai nebus, praktikuojantys katalikai. „Gal kada nors tikybės, moralės pagrindai, maldos, mūsų vaikus išgelbės nuo nuodėmės, nuo narkotikų, nuo nusikaltimų, nuo savižudybės...“ Pagaliau kun. Vyt. Volertas rado išeitį, jeigu tėvai sutiks mokyti vaikus maldų namuose, jis vaikus pamokys, užduos iš sesers Margaritos parūpintų tikybės vadovėlių namų darbus po šv. Mišių, susitikus Indėnų parke pikniko metu.

Nukelta į 11 psl.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$120.00.

Foreign countries \$135.

Postmaster: Send address changes to

Draugas - 4545 W. 63rd Street,

Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$65.00

• 3 mėn. \$45.00

Kanadoje ir kitur (USD)

Metams \$135.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$60.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$70.00 • 1/2 metų \$35.00

• 3 mėn. \$35.00

Kanadoje ir kitur (USD)

Metams \$80.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$40.00

Užsakant į Lietuvą:

Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00

Reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Tik šeštadienio laida oro paštu

Metams \$190.00 • 1/2 metų \$100.00

Tik šeštadienio laida reguliariu paštu

Metams \$68.00

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė

redakcija@draugas.org

Administratorius

administracija@draugas.org

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos,

gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasiūlyti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

Riverhead, NY, dalyvaujančių lietuviškose pamaldose lietuvių grupė su kun. Vytautu Gedvainiu (vietos klebonas Rev. Casey priekyje su Neila Baumiliene), š.m. rugpjūčio 7 d.

PRISIMENANT KRIKŠČIONIŲ DEMOKRATĄ DR. PETRĄ KARVELĮ

DR. EGIDIJUS VAREIKIS

Rugpjūčio 10 d. sukanka 30 metų nuo žymaus Lietuvos visuomenės, krikščionių demokratų veikėjo dr. Petro Karvelio mirties. Suvalkietis nuo Marijampolės (1897 m. gimė Jiestrakio kaime, Šilavoto valsčiuje), ekonomistas Petras Karvelis mokėsi Marijampolės gimnazijoje, 1917 m. baigė M. Yčo vadovaujamą gimnaziją Voroneže, įkurtą pasitraukusiems nuo karo lietuviams. Tais pat metais įstojo į Karo medicinos akademiją Petrapilyje. 1919 m. pradėjo studijuoti Vakarų Europoje, 1923 m. Breslavo universitete baigė teisės fakultetą. Nuo 1910 m. priklausė Ateitininkų sąjungai, buvo Rusijon pasitraukusių lietuvių moksleivių ateitininkų pirmininkas ir su ateitininkija nenutraukė ryšių visą gyvenimą. Subrendęs tapo krikščionių demokratu, dalyvavo rengiant Lietuvos krikščionių demokratų partijos programą, buvo išrinktas pirmininku.

1917 m. išrinktas į Lietuvių seimą Petrapilyje, vėliau į Petrapilio lietuvių tarybą. Redagavo Liaudies sąjungos laikraštį "Vadą", jame rašė politinėmis temomis. 1918 m. bolševikų ieškomas pasitraukė į Plocką, kur Lietuvių tarybos įgaliojimu organizavo lietuvių grįžimą iš Rusijos į tėvynę. Tais metais grįžo į Lietuvą, apsigyveno Vilniuje. Buvo LKDP generalinis sekretorius, 1923

m. išrinktas pirmininku.

M. Sleževičiaus vyriausybėje 1918 m. paskirtas spaudos biuro propagandos skyriaus vedėju, organizavo savanorių stojimą į Lietuvos kariuomenę. Prisidėjo prie II Valstybės konferencijos (1919 m.) rengimo ir dalyvavo pačioje konferencijoje, apie tai parengė brošiūrą. 1923 m. paskirtas Finansų ministerijos patarėju, rūpinosi lietuviškų pinigų kaldinimu. Būdamas mokesčių departamento direktoriumi pertvarkė mokesčių ir valstybinių monopolijų sistemą. Įsteigė dienraštį "Rytą", kuriame rašė politikos ir ekonomikos temomis. 1924 m. išrinktas Seimo nariu. Buvo pirmasis Žemės banko valdytojas, 1925–1926 m. – finansų ministras L. Bistro kabinete ir 1926–1927 m. – A. Voldemaro kabinete. 1927 m. vadovavo prekybos su užsieniu komisijai, Lietuvai atstovavo įvairiose tarptautinėse konferencijose ekonomikos tema. P. Karvelis veikė įvairiose visuomeninėse organizacijose ir buvo daugelio akcinių bendrovių steigėjas bei valdybos narys.

Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą 1940 m. laikinai, o 1944 m. visam laikui pasitraukė į Vakarus, gyveno Vokietijoje. Nuo 1945 m. buvo VLIKo (Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto) narys, nuo 1952 m. – VLIKo vykdomosios tarybos narys, kur ėjo užsienio reikalų

Dr. Petras Karvelis ir Algirdas Žemaitis 1955 m., po susitikimo su Austro-Vengrijos sosto įpėdiniu Otto von Habsburg, kuris dr. P. Karvelio nuopelnu buvo tapęs dideliu Lietuvos draugu ir Lietuvos okupacijos bylą kėlė Europos Parlamente jau 1980 metais. Šiai imperatoriškai bei karališkai šviesybei, turinčiam aukščiausius ordinus, Lietuva tesuteikė Gedimino III laipsnio ordiną.

KUN. VIKTORAS RIMŠELIS

Kovoje už spaudą

Lietuviškoji spauda atskleidžia viso mūsų gyvenimo veidą. Ji skelbia lietuviškojo veikimo įvairiausių renginius, padeda organizacijoms ruošti suvažiavimus, jaudrina kultūrinio gyvenimo pulsą. Joje regime visų lietuviškųjų veiksmų užmojus ir darbus. Be spaudos nėra tautinės veiklos, nėra tautinės kultūros. Keldami spaudoje mūsų kultūrinio gyvenimo reiškinius, mes dažnai pamirštame, kad pati spauda taipgi yra kone pagrindinis veiksnys.

Kai neliks šiame krašte spaudinto lietuviškojo žodžio, tai nebūs ir jau nereikės visų tų organizacijų, kuriomis mes dabar didžiuojamės. Tada nereikės nei tų veiksmų, kurie dabar dar aktyvina kultūrinę veiklą arba tik spaudoje dėl jos ginčijasi. Mes visi dejuojame, kad lietuviai tremtyje ar jau laisvieji ateiviai yra susikaldę. Žinoma, niekas nežino, kiek yra tų lietuviškųjų organizacijų, kiek visokių brolių, klubų, profesinių vienetų, nors galėtume ir suskaičiuoti bent savo apylinkės lietuvių. Skaldytis ir vėl jungtis yra būdinga anuometiniams tremtiniams. Žmogus, atitrūkęs nuo savo tautos ir tėvynės, yra linkęs glaustis prie sau artimiausio. Šitai jį guodžia, lyg jis būtų arčiau prie savo žemės ir prie savo gimtojo krašto, kaimo ar miesto. Lietuvoje niekas nežinojo apie Šakių klubą, apie Panevėžio, ar kokią Suvalkiečių draugiją. Čia tokie vienetai suveda į tam tikrą vienybę, nors tuo pačiu būdu ir atskiria nuo kitų. Toks vieningumas yra drauge ir skaldymasis. Vienos grupės žmonės dažnu atveju pasijunta kitai grupei priešai.

Tai tik vienas pavyzdys. Tą pačią apraišką rasime ir kitose srityse. Vienijimasis ir skaldymasis reiškiasi labai stipriai pasaulėžiūriniu pagrindu ir kultūriniame veikime. Toks skaldymasis yra ryškus ir laisvojoje Lietuvoje.

Visos organizacijos, visi klubai, grupės, politiniai veiksniai, be abejo, yra mūsų kultūriniai veiksniai. Jie tokiais jaučiasi ir tokie yra. Todėl jie jaučia teisę reikštis ir spaudoje. Spauda turi pareigą jų veikimą aukštinti ir skatinti, jų žmones garsinti. Bet ar tie žmonės, būdami tų organizacijų atstovai ar grupių vadai, žino, kad ir spauda negali be jų išsilaikyti? Spauda negali būti pakibus ore. Visos raidės, kurios prabėga laikraštyje, yra apmokėtos žmonių prakaitu ir pasiaukojimu. Reikia ir tiems idealistams gyventi taip, kaip ir visiems organizacijų ir klubų žmonėms. Seniau, pvz., „Draugo“ išlaikymui buvo ruošiami renginiai. Tada buvo čionai suvažiavę daugiausia

ūkininkai ir paprasti darbininkai. Jie spaudos išlaikymo reikalą suprato. O dabar visokio veiklo aktyviausi beveik išimtinai inteligentai. Regis, visi mokslo ragavę, o tų paprastų gyvenimo būtinumų lyg ir nežino. Kartais viešai ar tik privačiuose pokalbiuose išgirsi nusiskundimą dėl renginiams garsinti apmokamų skelbimų. Kai spauda padeda sutelkti visokius vėjus, kai ji sukaupia fondus kultūriniais reikalams, tai kodėl ji turėtų atsisakyti tų trupinių, kurie padeda jai pačiai išsilaikyti?

Turtas vis brangesnis, kai žmogus turtingesnis. Kai lietuviai, į čia atvykę, ir dar nieko, palyginus su šia diena, neturėjo, tai tada jie visiems kultūriniais reikalams galėjo aukoti ir skirti daugiau dėmesio. O kai gyvenimas „pasinešė“ medžiaginės naudos linkme, pradėjo blėsti ir kultūrinis lietuviškasis idealizmas. Maža yra vilčių, kad lietuviškoji spauda stiprės ir augs. Kaip tik priešingai — ji bren-da vis į sunkesnę savosios egzistencijos kelią. Jaunoji karta labiau linksta prie vietinės spaudos, prie kurios visa aplinka, ypač mokykla, pripratina ir priverčia ją naudotis. Be to, sunku lietuviškai spaudai net prieiti prie savųjų žmonių. Angliškąją spaudą mokyklos brukone per jėgą. O tie patys vaikai galėtų savo lietuviams tėvams ne iš vienos mokyklos parnešti paraginimą tėvams, kad šie užsiprenumeruotų lietuviškąjį dienraštį ar savaitraštį.

Jeigu mes patys savųjų reikalų neįvertinsime, nebranginsime ypač to didžiojo kultūros palikimo — mūsų vargstančios spaudos, kuria čia yra įamžinamas lietuviškasis žodis su visa lietuviškąja kultūra, tai iš viso mūsų gyvenimo ir visų tų grupių grupelių beliks tik paminklai kapuose su pakeistomis pavardėmis.

Reikia čia priminti, kas labiausiai naikina mūsų spaudą. Per pastaruosius keliolika metų Amerikos paštas yra pats prasčiausias. Mes negalime pašto pakeisti. Ne tik mūsų lietuviški laikraščiai ateina po kelių dienų ar net po kelių savaitių. Yra ta pati bėda ir mažesniems angliškiems laikraščiams. Paštas išsiuntinėja laikraščius ne kiekvieną dieną, bet surenka kelių dienų ar net kelių savaitių ir išsiunčia visą glėbį dienraščių ar savaitraščių. Man atrodo, kad jau niekas pašto nepagerins. Amerikos valdžia nepataisys pašto, nes čia yra demokratija, kuri dabar turi kariauti, ir siųsti pražūčiai tūkstančius kareivių. O Amerikos didieji laikraščiai į visus kraštus išsiuntinėjami orlaiviais.

valdytojo pareigas. Buvo Tautos fondo narys. Nuo 1954 m. — VLIKo delegatas prie Federalinės Vokietijos vyriausybės, Baltijos tarybos narys ir vėliau jos generalinis sekretorius.

Dr. Petras Karvelis, Lietuvoje gerai žinomas kultūros veikėjas, Lietuvos atstovė prie UNESCO Ugnės Karvelis tėvas, mirė 1976 m. Vokietijoje.

Tokios oficialios žinios. Šią iškilą

asmenybę su šiluma prisimena ambasadorius Algirdas Žemaitis (buvęs Lietuvos atstovas FA organizacijoje Romoje). Jo nuomone, P. Karvelis buvo labai tolerantiškas asmuo. A. Žemaitis lygina jį su prel. Mykolu Krupavičium.

A. Žemaitis rašo: „Mano tėvai jį pažinojo nuo Voronežo laikų ir jis man buvo kaip tėvas, studijuojant Vokietijoje.“

Nukelta į 5 psl.

Šveicarų gvardijai Vatikane 500 metų!

ROMUALDAS KRIAUČIŪNAS

Praėjo tie laikai kai karaliai, valstybių prezidentai ir ministrai pirmininkai galėjo betarpiškai bendrauti su visuomene. Be išimties, jie dabar visi turi asmeninę apsaugą, kuri juos saugo nuo netikėtumų ar pasikėsimų į jų gyvybę. Į jų tarpą rikiuotinas ir Katalikų Bažnyčios galva. Tačiau rūpestis pastarojo apsauga nėra naujas, o siekia šimtus metų atgalios.

2006 m. sausio mėnesį Vatikano gvardija atšventė 500 metų sukaktį kai tarnauja popiežiui ir Katalikų Bažnyčiai. Apie tai buvo plačiau rašyta Kolumbo vyčių leidžiamo žurnalo „Columbia“ gegužės mėnesio numeryje. Ten sutelkta informacija panaudota šiam rašiniui. Dalis istorinių faktų paimta iš Lietuvių enciklopedijos XXX tomo

Vatikano sargyba yra vadinama šveicarų gvardija. Ji plačiai žinoma savo viduramžių ietimis, spalvingomis renesanso laikų uniformomis. Yra manoma, kad jiems būdingą uniformą yra nustatęs Michelangelo. Nesistebėtina, kad turistai labai mėgsta juos fotografuoti. Ši kariuomenė turėjo ir turi svarbią rolę Vatikano gyvenime bei jo apsaugoje. Svarbiausias jos uždavinys yra apsaugoti popiežiaus gyvybę.

1506 m. sausio mėn. 21 d. į Vatikaną atvyko 150 savanorių karių dalinys iš Šveicarijos. Jie buvo pakviesti popiežiaus Juliaus II. Jis buvo pasižymėjęs savo pastangomis apsaugoti Katalikų Bažnyčiai priklausančias žemes. Tuo tarpu šveicarų kariai buvo žinomi savo narsumu. Savo ištikimybę popiežiui šveicarų gvardija parodė 1527 m. gegužės 6 d. vykusiame mūšyje Romoje. Tą dieną

147 šveicarai žuvo, begindami Medici kilmės popiežių Klemenso VII nuo imperatoriaus Karolio V. Šveicarų kariai išgelbėjo popiežių, išvesdami slaptais tuneliais į Sant'Angelo tvirtovę. 42 gyvi likę kariai liko su popiežiumi, kaip jo asmeniniai sargai. Jie pradėjo vilkėti rūbus, kurių spalvos buvo Medici šeimos spalvos — raudona, geltona ir mėlyna. Taip prasidėjo šveicarų gvardijos spalvinga tradicija.

Šimtmečių bėgyje Šventojo sosto politinė jėga ir prestižas mažėjo. Iš turėtų teritorijų beliko tik 108 akrų Vatikano miestas — nepriklausoma valstybė. Šiais laikais popiežiui nebėra rimtų pavojų nuo asmeninių intrigu ar karinių užpuolimų. Šveicarų gvardijos rolė liko daugiau apeiginė. Bent taip atrodo eiliniam turistui. Tačiau galimi teroristų užpuolimai ir atentatai lieka šios gvardijos rūpesčių centre. Neuniformuoti gvardiečiai visur šniukštinėja, viskuo domisi, viskam pasirodę.

Šveicarų gvardijos 500 metų sukaktis yra švenčiama šešis mėnesius. Sausio 22 d. Vatikano sekretorius kardinolas Angelo Sodano aukojo iškilmingas šv. Mišias Sikstinos koplyčioje, kur dalyvavo 110 gvardijos narių ir jų šeimos. Savo pamoksle kardinolas iškėlė gvardijos pasiekimus ginant Bažnyčios laisvę. Kovo 29 d. Vatikane buvo atidaryta paroda, kurioje nušviečiama 500 metų gvardijos istorija ir jos gyvenimas. Paroda bus atidaryta iki liepos mėnesio pabaigos.

Prisimenant šveicarų kariuomenės dalinio pirmąjį žygį į Romą, balandžio 7 d. grupė buvusių gvardiečių pradėjo mėnesį trukusią kelionę tais pačiais keliais, kaip ir jų pirmtakai prieš 500 metų. Jų kelionė pasibaigė gegužės 6 d. su šv. Mišiomis

šv. Petro aikšteje. Jas aukojo popiežius Benediktas XVI. Tai diena, kada kasmet šios gvardijos naujokai prisiekia ištikimybę popiežiui ir yra priimami į mažiausią kariuomenės vienetą pasaulyje.

Yra visa eilė privalumų, kad patekti į šią rinktinę kareivių grupę. Pirmiausia, kandidatas turi būti Šveicarijos pilietis ir katalikas, tarp 19 ir 30 metų amžiaus. Kasmet turima apie šimtas kandidatų ir iš jų atrenkami maždaug 35 naujokai. Kiekvienas naujokas turi gauti pagrindinį karinę apmokymą Šveicarijos kariuomenėje. Po to dar turi papildomą, specializuotą apmokymą Romoje. Kandidatai turi būti bent 5 pėdų 7 colių ūgio ir turėti profesinį laipsnį arba bent gimnazijos pažymėjimą. Komendanto Elmar Mader teigimu, yra privalu, kad gvardijoje turėtų praktikuojančius katalikus, o ne tik katalikus „ant popieriaus“. „Mus išskiria mūsų tikėjimas. Mes esame asmeniškai popiežiaus sargai. Tai svarbu, nes jis yra valstybės galva, bet tuo pačiu mes tarnaujam Kristaus vikarui“, — teigė viršila Marcel Richard.

Vienas iš 110 gvardijos narių yra kunigas, kuris rūpinasi savo kolegų dvasiniais reikalais ir kasdien aukoja šv. Mišias. Neretai atsitinka, kad būdamas gvardijoje, jaunuolis pajunta pašaukimą stoti į kunigus. Pernai tokie atvejai buvo du, o šįmet vienas.

Šveicarų gvardija gyvena Vatikane esančiuose barakuose. Jų valgyklą aptarnauja vienuolės. Dvidešimt pirmojo amžiaus gvardija tu-

ri 21-mojo amžiaus malonumus, įskaitant internetą ir video žaidimus. Dauguma sargų yra nevedę, bet yra butai vedusiems ir jų šeimoms. Jie visi valgo kartu ir kartu švenčia šventes. Jie dalyvauja laisvalaikio užsiėmimuose — orkestre, chore, sporte. Jie dažnai lošia futbolą prieš kitas Vatikano komandas ir popiežiškų universitetų studentus.

Sargybos pareigos yra įvairios. Ji kontroliuoja visus penkis įėjimus į Vatikano miestą, įskaitant Bronzines duris ir Šv. Onos vartus. Jie betarpiškai stebi popiežiaus gyvenamąjį butą ir turi modernią elektroninio stebėjimo ir sekimo sistemą. Sargyba taip pat yra atsakinga už naujojo popiežiaus rinkimų saugumą. Aišku, daugumai turistų sargyba yra spalvingas fotografinis objektas, o pasiklydusiems Vatikane — gyvas kelrodis į norimą vietą.

Naujokų susidomėjimas tarnyba popiežiaus sargyboje padidėjo su popiežiaus Jono Pauliaus II mirtimi ir naujo popiežiaus Benedikto XVI išrinkimu. Jauni šveicarai laiko privilegija tarnauti popiežiui, Katalikų Bažnyčiai ir atstovauti Vatikaną gausiems jo lankytojams. Nepaisant pokyčių pasaulyje, ši istorinė gvardija išlaiko savo garbingas tradicijas ir su viltimi žengia į būsimus 500 metų.

Margumynai

Lieknėjimui — arbata ir karis

Sporto salėse siekiantiems numesti nereikalingus kilogramus papildomai padėti gali arbata ir karis. Taip pataria Nyderlandų mokslininkai, ištyrę, jog arbata bei karis ypač aktyviai talkina natūraliam riebalų deginimo procesui, išskiriančiam būtiną žmogaus organizmui energiją.

Be to, žalioji ir juodoji arbata suaktyvina metabolizmo procesą. O tai irgi į naudą storuliams.

Eksperimentas atskleidė, jog ne vienas prieskonis greičiau sukelia sotumo jausmą, todėl mažiau valgoma.

Patiekalams ypač tinka juodieji pipirai ir aitriosios paprikos, svogūnai, imbierai, kmynai.

Tyrimą pristatysiuose medicinos žurnale „Physiology and Behaviour“ pabrėžiama, jog liekninamąja trijule — treniruokliais, prieskoniais ir arbata — galima pasiekti pritenkiančių rezultatų. **BNS**

Lenkijoje ūkininkai iš užsienio ieško žmonių

Europos ūkininkai geriausių pretenčių į žmonas ieško Lenkijoje, rašo lenkų dienraštis „Metro“.

Dauguma užsieniečių mano, kad lenkės laikosi aukštų moralės normų, yra ištikimos ir atsidavusios šeimai. Be to, jos esančios išmintingos, gražios, išsilavinusios ir yra tikras

žmonos ir motinos pavyzdys.

Vakarų ūkininkų nuomone, lenkės nebijo papildomų sunkumų, susijusių su gyvenimu kaime, ir yra ne tokios reiklios kaip prancūzės, vokiečių ar ispanės, praneša pažinčių agentūra „Agappe“.

BNS

Paul McCartney greitai taps seneliu

Seras Paul McCartney greitai taps seneliu, nes jo dukra, madų dizainerė Stella, laukiasi kūdikio, praneša Didžiosios Britanijos spauda.

Teigiama, kad buvusį „bitlę“, išgyvenusį skaudžias skyrybas su buvusią žmona Heather Mills, ši naujieta labai pradžiugino.

„Ji nekantravo pranešti tai savo

tečiui“, — britų laikraščiu „The Daily Mirror“ sakė vienas Stellos bičiulis.

„Žlugus P. McCartney santuokai, jie daug kalbėjosi ir tapo kur kas artimesni nei anksčiau“, — pažymėjo šaltinis.

Stellos atstovas spaudai atsisakė ką nors pakomentuoti. **BNS**

PRISIMENANT KRIKŠČIONIŲ DEMOKRATĄ DR. PETRĄ KARVELĮ

Atkelta iš 3 psl.

Kurį laiką VLIKE buvau jo pavaduotojas. Susipažinau bei artimai susidraugavau su juo, grįžęs iš JAV studijuoti į Vokietiją 1954 metais. Mano tėvo nuomone, Petras Karvelis buvo labai gabus finansų srityje ir buvo „milijonierius“ dar studijuodamas Vokietijoje, kur atstovavo brolių Vailokaičių interesams. Kaip ir kiti krikščionių demokratų veikėjai, tautininkų valdžios struktūrų kuriam laikui buvo įkalintas Pravieniškės, kur susipažino su Antanu Sniečkom. Nors jis tuo metu ne užėmė jokių oficialių pareigų, anot jo paties, pas dr. Karvelį komunistai, užėmę Lietuvą, pirmąją kartą padarė būtent pas jį. Jis tai priėmė kaip Sniečkaus įspėjimą ir dar su tarnybiniu pasu paskutiniu traukiniu išvyko į Vokietiją. Žmona dr. Veronika Karvelienė-Bakšytė su dukra, būsima ambasadore Ugne Karvelis, Lietuvos Vokietijos sieną peržengė slapta.

Kaip žymių firmų valdytojas bei savininkas Vokietijos bankuose Karvelis turėjo nemažų indėlių. Sovietų vyriausybei pareikalavus tuos pinigus pervesti į okupuotą Lietuvą, byla buvo perduota Vokietijos teismui. Karvelis bylą laimėjo.

Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo komitetas dr. Petro Karvelio kandidatūrą oficialiai pristatė Vokietijos vyriausybei kaip Lietuvos

atstovo, tačiau diplomatijos šefas „paskyrė“ dr. Petrą Gerutį... Nors ir neturėdamas oficialaus pripažinimo, dr. Karvelis palaikė labai glaudžius ryšius su Vokietijos parlamento bei vyriausybės nariais ir lankydavosi Bonoje dažniau nei kas mėnesį.

Dr. Karvelis jokio atlyginimo už lietuvišką veiklą neėmė ir pragyveno iš asmeninių lėšų – kiek žinau, tai buvo vynų ir konjakų prekyba tarp Prancūzijos ir Vokietijos. Paskutiniaisiais metais gyveno nuosavoje viloje Baden Badene, kuri po jo mirties iki gyvos galvos buvo atiduota antrajai žmonai.

Jo asmeniniai archyvai, berods, buvo perduoti M. Mažvydo ar kuriai kitai Lietuvos bibliotekai. Su dr. Karveliu susirašinėjau nuo 1955 metų iki jo mirties. Savo archyvuose Vilniuje saugau jo laiškus. Grįžęs iš JAV į Europą 1968 metais dažnai lankydavosi pas jį Baden Badene ir dalyvavau jo laidotuviuose, – papasakojo amb. A. Žemaitis.

Džiugu, kad dr. P. Karvelio dukra Ugnė Karvelis, kurią Lietuvoje mes pažinojome kaip Lietuvos kultūros atstovę pasaulyje, pasekė tėvo pėdomis. Taigi Karveliai dvi kartas garbingai atstovavo Lietuvai. Gaila tik, kad dėl nedėkingo jo gyvento laikotarpio, dėl istorinių lūžių dr. P. Karvelis Lietuvoje vis dar per mažai žinomas.

Dr. Karvelis, pasipuošęs jam suteiktu popiežiškuoju Pijaus XII šv. Grigaliaus Didžiojo ordinu.

Margumynai

Vaikas turi dūkti

Tam, kad mokyklinio amžiaus vaikai būtų sveiki, jie per dieną galvomis turi eiti bent 90 minučių. Tokia išvada padaryta po tyrimo, atlikto Danijoje, Estijoje, Portugalijoje ir Didžiojoje Britanijoje. Šiose valstybėse eksperimente dalyvavo beveik du tūkstančiai vaikų nuo 9 iki 15 metų.

Gauti rezultatai paneigė anksčiau vyravusią nuostatą, jog mokiniams kasdien pakanka vienos valandos aktyvaus fizinio krūvio. Be to, paaiškėjo, jog valandą sportuoja tik vienas mokinys iš dešimties.

Tarptautinio tyrimo autoriai patvirtino, jog šiuolaikiniams vaikams būdingas nejudrus gyvenimo būdas.

Mergaitės ir berniukai daug laiko praleidžia sėdėdami prie televizorių arba kompiuterių, valandų valandas neatitrukdami nuo žaidimų. Šių dienų mokiniai mokyklas dažniausiai pasiekia ne pėstute, bet automobiliu.

Mokslininkai perspėjo, jog per mažas vaikų judrumas gali būti ne vien nutukimo, bet ir širdies susirgimų priežastis.

Jei ši tendencija nepasikeis, prognozuojama, kad 2020 metais dėl šių negalių kentės pusė vaikų.

BNS

Ar jau namų link?

Vakare turėjome bendrą „Farewell dinner“, nes rytoj popiet visi skrisime atgal į Johannesburg. Fotografavome vieni kitus ir žadėjome pasikeisti adresais. Kitą rytą dar užsukome į netoli nuo Cape Town esantį miestelį Stellenbosch. Čia irgi vynuogynų kraštas. Pasirodo, kad vynuogių auginimo ir vyno gamybos meną į Pietų Afriką įvedė prancūzai hugenotai, John Calvin pasekėjai. Sakoma, kad, kol neatvažiavo prancūzai, vietiniai olandai gaminę ne vyną, o tik actą.

Persekiojami Prancūzijos katalikų, hugenotai turėjo palikti kraštą, ir daug kas iš jų pabėgo į protestantišką Olandiją. Viena didelė banga emigrantų išbėgo tuoj po šv. Baltramiejaus nakties skerdynių 1572 m., o kita — 1685 m., kai Prancūzijos karalius Louis XIV atėmė iš kalvinistų visas pilietines teises. Raginami olandų valdžios, nemaža jų dalis 1688 m. išemigravo į Pietų Afriką, kur kūrėsi olandų kolonija. Juos gana gražiai čia priėmė, padėjo įsikurti, bet netrukus olandų kolonijos gubernatorius uždraudė pabėgėlių vaikus mokyti prancūziškai, norėdamas visus „suolandinti“. Praėjo kelios generacijos, ir prancūzų kalba čia išnyko, nors jie savo prancūziškas pavardes pasiliko iki šiol. Liko ir kai kurie miestelių prancūziški pavadinimai, kaip Franschoek, kuris anksčiau vadinosi Franch Quarter.

Simonsing vynuogynas, kurį mes lankėme ir ragavome jo vynu, buvo įkurtas 1688 m. prancūzo hugenoto Jacques Malan, ir dabar dar yra tos pačios šeimos palikuonių rankose. Netoliese auga ir ažuolų miškai, iš kurių gaminamos statinės vynui supilti. Nustebom, kai tarp Simonsig kalnų pašlaitėse augančių vynuogių žydėjo raudonos rožės. Paklaustas savininkas paaiškino, kad tos gležnos rožės ten sodinamos tyčia. Jei rožės pradeda vysti, tai ūkininkas žino, kad yra problema, prieš kurią reikia kovoti pirma negu jis praranda visą vynuogių derlių. „Be to, — nusišypsojo jis, — raudonos rožės labai gražiai nuspalvina tamsius vynuogių krūmus“.

Stellenbosch yra ir didelis universitetas su apie 20,000 studentų. Ten nėjome, bet užtai čia pat aplankėme Hector Peterson vardo juodųjų mokyklą, kurią remia Grand Circle Travel korporacija, ta pati, su kuria jau kelinti metai mes keliaujame po įvairius kraštus. Hector Peterson buvo jaunas gimnazistas, kai per vieną protestą dėl juodųjų ne-

ŽMONĖS IR ŽVĖRYS ALEKSAS VITKUS

Nr. 17

kenčiamos „apartheid“ politikos jis buvo baltųjų policijos nušautas. Mokykla neturtinga, klasės ir šiaip įrengimai tik vidutiniški, bet mokiniai švarūs, visi tvarkingomis uniformomis. Aplankėme klases, ir koks keistas jausmas, kai pamatai, kad į tave yra įbėstos kokių 40 ar 50 akių porų, stebėdčių mus turbūt panašiai, kaip mes stebime žvėris zoologijos soduose...

Sako, kad vaikams sulaukus 14 metų, berniukams keičiasi jų balsai, o mergaitės tampa moterimis. Gal todėl mokinių chorelis, vien tik mergaičių, pagiedojo kelias jų giesmes, berniukai pašoko jų genties šokius, ir dar pademonstravo senovišką lazdu kovą. Pakviestas ir aš ėmiau abi lazdas, vieną trumpesnę gynybai, o kitą, ilgesnę, puolimui. Ir taip keletą minučių „kovoju“ su savo „priešu“. Matyt, neblogai pasirodžiau, nes keli bendrakeiviai manęs klausė, ar aš kada nors, gal Heidelberg, nesu fechtavęsis špagomis. Prie kiekvieno turisto buvo paskirtas palydovas — mokinys. Mane vedžiojo, visą laiką laikiusi mane už rankos, kukli, tyli, bet angliškai gerai kalbanti, neaukšta 13 metų mergaitė, vardu Liberty, kurios tėvas vairuotojas, o mama — vaistininko padėjėja. Kai paklausiau jos atspėti mano amžių, ji įdėmiai pasižiūrėjo į mane, ir, nė nemirktelėjus, tarė: „Devyniasdešimt“. Artsisveikindami pasibučiavome, ir prižadėjome pasikeisti laiškais.

Mokiniai mums padarė gerą įspūdį, taip pat ir mokytojai, bet Anton vėliau mums skundėsi, kad nemažai GCT paramos ir aukų kažkaip mokyklos nepa-

siekia. Ar ji prapuola ministerijoje, ar administracijoje, niekas negali paaiškinti. Siūlė ir mums individualiai prisidėti prie mokyklos pagerinimo.

Kaip čia įsigalėjo anglai

Pirmą negu teks palikti Pietų Afriką, gal vertėtų pažiūrėti kaip ją paliko olandai. Jau žinome, kad bent per pusantro šimto metų šioje teritorijoje kūrėsi olandai. Bet laikai keitėsi, ir pačioje 18 šimtmečio pabaigoje pasauline galybe tapo Didžioji Britanija. Tačiau nenusileido ir Prancūzija. 1793 m. Prancūzija paskelbė karą Anglijai ir Ispanijai, ir tuojau užėmė Olandiją. Ta proga pasinaudojusi, Anglija 1795.06.11 pasiuntė savo laivyną į Cape Town, kad taikingai perimtų visą olandų valdomą teritoriją. Vietinis olandų gubernatorius pasiduroti nenorėjo, bet po trumpos kovos turėjo pripažinti anglų persvarą, ir pasitraukė į krašto gilumą. Pietų Afrika perėjo į anglų valdžią. Bet anglai laikinai susitaukė su Prancūzija, 1803 m. Cape Town vėl atidavė olandams. Po to vėl susikūrė su prancūzais, ir tuoj po pergalingo Trafalgar mūšio, 1806 m. sausį pasiuntė savo laivyną į Table įlanką. Olandai nesugebėjo pasipriešinti ir, nors ir padedant prancūzams, jie 1806.01.08 pralaimėjo lemiamą Blaauwberg vardo mūšį. Nuo to laiko visa pietinė Afrika liko anglų valdžioje.

Bus daugiau.

Autorius su mokyklos vaikais.

Socialliberalai įtariamai pasipelnę iš lošimo

Atkelta iš 1 psl.

Casino Group Baltija" priklauso tai pačiai estų bendrovei „Olympic Entertainment Group“.

P. Naviko teigimu, Naujajai sąjungai priklausančių komisijos narių Vytauto Janulio ir Ilonos Daivos Gajauskienės balsai nulėmė bendrovei „Olympic Casino Group Baltija“ naujinius sprendimus — jai buvo leista organizuoti lošėjų turnyrus.

Praėjusiais metais už Azartinių lošimų įstatymo pažeidimus reklamuojant azartinius lošimus „Olympic Casino Group Baltija“ grėsė dideli nemalonumai. P. Naviko teigimu, buvęs parengtas nutarimo projektas, kuriuo bendrovė buvo įspėjama dėl galimo licencijos sustabdymo, tačiau socialliberalų balsais šis nutarimo projektas buvo atmetas.

P. Navikas mano, kad VRK turėtų aiškintis, ar bendrovės „Mecom Group“ finansinė parama Naujajai sąjungai nėra užmokestis už V. Janulio ir I. D. Gajauskienės „Olympic Casino Group Baltija“ palankius sprendimus.

„Jeigu mesti kaltinimai pasitvirtintų, būtų galima kalbėti apie didelio masto korupciją“, — sako svarstė VRK vadovas Zenonas Vaigauskas.

VRK tyrimą žada atlikti per dvi savaites. Jei kultų įtarimų, kad socialliberalų atstovai Lošimų priežiūros

komisijoje protegavo partijos rėmėjus, Naujoji sąjunga gali prarasti valstybės dotaciją. Rudenį šiai partijai iš biudžeto numatyta skirti 343,000 litų.

Valstybinės lošimų priežiūros komisijos pirmininkas Česlovas Blažys suabejojo minėto skundo pagrįstumu. Jo teigimu, P. Navikas šiemet buvo pats patekęs į etikos sargų akiratį — Vyriausioji tarnybinės etikos komisija balandį nustatė, kad P. Navikas pažeidė Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatas, nes lošimus organizuojantiems subjektams, kurių veiklą prižiūri ir kontroliuoja Valstybinė lošimų priežiūros komisija, platino savo knygą „Azartinių lošimų priežiūros kronika (dienoraštis)“.

P. Navikas etikos sargų sprendimą apskundė, o kol teismas priims sprendimą, prezidento dekretu jo įgaliojimai komisijoje buvo sustabdyti.

Valstybinė lošimų priežiūros komisija trečiadienį išplatino pranešimą, kuriame teigiama, esą kolegą VRK įskundęs P. Navikas skundais yra užvertęs įvairias institucijas, tačiau nei vienas jų nepasitvirtino.

Č. Blažiui nebuvo kilę įtarimų dėl neskaidrios pavaldinių veiklos: „Kiek žinau, patiems komisijos nariams buvo netikėta, kad „Mecom Group“ skyrė paramą partijai“.

Suvalkiečiai džiugina bankininkus

Vilnius, rugpjūčio 9 d. (BNS) — Lietuvos gyventojų pajamos šįmet pagaliau pradėjo viršyti jų išlaidas, nors iki šiol kasmet būtent išlaidos apie 10 proc. viršydavo pajamas, o mažesniuose miestuose žmonės gerokai taupesni ir atsargesni negu didmiesčiuose.

SEB Vilniaus banko prezidento patarėja Julita Varanauskienė sako, kad mažesniuose miestuose gyvenantys žmonės turi mažiau transporto bei kitų išlaidų, todėl taupyti jiems paprasčiau — didmiesčiuose bankai turi daug smulkių indėlininkų, o provincijoje žmonės sukaupia didesnes pinigų sumas ir tada jas neša į banką, trečiadienį rašo dienraštis „Lietuvos rytas“.

J. Varanauskienė teigė, kad, pavyzdžiui, Žemaitijos gyventojai linke daugiau skolintis iš bankų ir mažiau taupyti, o Suvalkijoje yra atvirkščiai — čia gerokai daugiau taupoma.

Regionuose gyventojai racionali

liau paskirsto turtą.

Vidutinė indėlio suma SEB Vilniaus banke vienam gyventojui didžiausia būtent Suvalkijoje.

Šių metų pirmąjį pusmetį daugiau kaip 56 proc. viso šalies gyventojų finansinio turto sudarė terminuoti indėliai.

Marijampolės regione naujų santaupų skirstymas rodo, kad vis daugiau gyventojų renkasi ne terminuotuosius indėlius, o kitas investavimo formas.

Banko Marijampolės filialo direktorius Romualdas Makauskas sakė, jog suvalkiečiai banke vis dažniau ieško specialistų patarimų finansų klausimais.

Terminuotųjų indėlių portfelis Marijampolės filiale per metus išaugo 10-15 procentų, o investuojamos sumos — apie 3 kartus. Terminuotojo indėlio vidurkis čia siekia 10,000-12,000 litų, o investuojamųjų sumų viršija 20,000 litų.

Atidaryta šviesdėžių paroda

Karina Matiukienė prie darbo „Baltasis tiltas“.

Linos Petrauskienės (ELTA) nuotr.

Vilnius, rugpjūčio 8 d. (ELTA) — Sostinės „ARTima“ galerijoje atidaryta šviesdėžių (ang. light box) paroda „Savišvieta“. Šviesdėžės — nauja meninė platforma, kuri savo specifine išraiškos stilistika dažniau-

siai naudojama reklamos srityje. „ARTima“ galerijoje atidarytoje jaunų autorių darbų parodoje siekiama naujai, kūrybiškai reflektuoti pačios šviesdėžės formą, jos paskirtį bei eksploatavimo sąlygas.

Sprogdus transformatoriui, žuvo žmogus

Vilnius, rugpjūčio 9 d. (BNS) — Užgesinę gaisrą sprogusiame elektros transformatoriuje Vilijampolės pastotėje, Kauno ugniagesiai aptiko sudegusio žmogaus kūno liekanas.

Kalnų gatvėje esantis 110 kilovoltų elektros transformatorius sprogo trečiadienio vidurdienį.

Nelaimės metu išsiliejo apie 20 tonų karšto tepalo, kilo gaisras, pranešė Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas.

Gaisrą malšino ugniagesiai su 6 autocisternomis, 5 švirkštais, putų generatoriumi.

Likviduoti gaisrą pavyko trečiadienį maždaug 2 valandą po pietų.

Užgesinus gaisrą buvo rastos sudegusio žmogaus palaikai. Bandoma nustatyti žuvusiojo tapatybę.

Liudininkų teigimu, prieš nelaimę transformatorinėje dirbo darbininkai.

Dėl transformatoriaus sprogimo 850 elektros energijos skirstymo ir tiekimo bendrovės VST klientų buvo nutrauktas elektros energijos tiekimas.

Dabar visiems klientams elektros energija yra tiekiama. Ligoninei, kuri yra prijungta prie šios pastotės, elektros energijos tiekimas nebuvo nutrauktas. Įvykis tiriamas, pranešė bendrovė VST.

V. Adamkus: žemdirbiams reikia pagalbos

Vilnius, rugpjūčio 9 d. (BNS) — Prezidentas Valdas Adamkus trečiadienį lankėsi Panevėžio, Pasvalio ir Biržų rajonuose, kur susitiko su nuostoliais dėl sausros patyrusiais šalies ūkininkais bei rajonų savivaldybių atstovais.

Apsilankęs Panevėžio rajono Šilagalio žemės ūkio bendrovėje, Pasvalio rajono ūkininko A. Grabausko pienininkystės ūkyje ir Biržų rajone ūkininkaujančių H. Bertulio bei S. Vaitkevičiaus ūkiuose, V. Adamkus išklaušė šalies žemdirbių nusiskundi-

mus dėl patirtų nuostolių. Prezidentas klausė ūkininkų, kokios paramos nukentėjusiems ūkininkams šiuo metu reikėtų labiausiai.

„Akivaizdu, kad nuo sausros nukentėjusiems Lietuvos ūkininkams turi būti suteikta gerai organizuota bei lanksčiai taikoma parama“, — sakė V. Adamkus.

Valstybės vadovas pridūrė, kad biurokratinės kliūtys neturėtų stabdyti pagalbos teikimo nukentėjusiems ūkininkams, kuri, prezidento įsitikinimu, būtina tuojau pat.

Bus tiriamos G. Beresnevičiaus mirties aplinkybės

Atkelta iš 1 psl.

Tuo tarpu grupė žinomų visuomenės veikėjų prašo generalinio prokuroro Algimanto Valantino užtikrinti, kad būtų visapusiškai bei objektyviai ištirtos G. Beresnevičiaus netikėtos mirties aplinkybės ir ragina kuo greičiau tyrimo rezultatus pristatyti visuomenei.

Kreipimąsi, kuris generaliniam prokurorui bus įteiktas ketvirtadienį, pasirašė Vytautas Ališauskas, Diana Vilytė, Darius Kuolys, Leonidas Donskis, Virginijus Savukynas, Kornelijus Platelis, Rolandas Rastauskas, Audrius Siaurusevičius, Arūnas Peškaitis, Vaidas Jauniškis ir kiti.

Žinomas publicistas, eseistas, religijotyrininkas 45-erių G. Beresnevičius mirė sekmadienio naktį sostinės nakvynės namuose „Sala“, į kuriuos buvo atvežtas iš Sirvydo gatvės.

Čia, tik išlipęs iš policijos automobilio, jis mirė. G. Beresnevičius su saviimi dokumentų neturėjo ir į morgą buvo išgabentas kaip neatpažintos tapatybės vyras. Artimiesiems apie nelaimę pranešta ne iškart.

Pirminė palaikų ekspertizė parodė, kad G. Beresnevičius mirė savo mirtimi. Ekspertų išvados rodo, jog G. Beresnevičiaus staigios mirties priežastimi galėjo būti apsinuodijimas alkoholiu ir širdies veiklos sutrikimas.

Prokurorai teigė, kad jokio požymio, kad G. Beresnevičius mirė nuo sumušimų ar parkritės, nėra. Tačiau tikslios rašytojo mirties priežastys bus žinomos maždaug po mėnesio.

Smurtinių nusikaltimų tyrimo skyrius dėl G. Beresnevičiaus mirties atlieka ikiteisminį tyrimą.

SPORTAS

* Nesėkmę pirmosiose Europos jaunių merginų (iki 16 metų) krepšinio čempionato Slovakijoje ketvirtfinalio F grupės rungtynėse patyrė Lietuvos rinktinė, antradienį 58:73 pralaimėjusi bendram žemės iš Lenkijos. Lietuvos komandoje sėkmingiausiai žaidė Aurimė Rinkevičiūtė ir Reda Kontvainytė, pelniusios atitinkamai 20 ir 15 taškų.

* Šiauliuose prasidėjo UEFA moterų futbolo taurės turnyro kvalifikacinio etapo keturių komandų V grupės varžybos. Nesėkmingai turnyrą pradėjo Lietuvos čempionės Šiaulių „Gintros-Universiteto“ futbolininkės, 0:1 nusileidusios Baltarusijos čempionato nugalėtojai Vitebsko „Universitet“ komandai.

* Lietuvos dviratininkė Diana Žiliūtė, atstovaujanti „Safi-

Pasta Zara Manhattan” komandai, trečiajame „Route de France Feminine” daugiadienį dviratininkų lenktynių etape finišavo pagrindinės grupės priekyje ir užėmė septintą vietą. Pagrindinė grupė dviratininkų, kurioje 30-ta buvo Zita Urbonaitė („Safi-Pasta Zara Manhattan”) bei 35-ta atvažiavo Edita Pučinskaitė („Nobili Rubinetterie Menikini Cogear”), 105 km distancijoje sugaišo 2 valandas 45 minutes 55 sekundes ir 11 sek. pralaimėjo etapo nugalėtojai rusei Natalija Bojarskaja.

* Lietuvos ledo ritulio rinktinės puolėjas Darius Pliskauskas pasirašė metų kontraktą su mėnesio bandomuoju laikotarpiu su Suomijos Espo „Blues” komanda. Puolėjas paliko komandą Olandijoje ir tapo pirmuoju lietuviu bandysiančiu laimėti Suomijos lygoje.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

Baiminamasi pilietinio karo Libane

Jungtinės Tautos, rugpjūčio 9 d. („Reuters/BNS“) — Arabų valstybių delegacija antradienį perspėjo Jungtinių Tautų (JT) Saugumo Tarybą, kad Libane kils pilietinis karas, jei ugnis tuojau pat nebus nutraukta ir jei iš Pietų Libano nebus išvestos Izraelio pajėgos.

Kataro užsienio reikalų ministras šeichas Hamad bin Jassim bin Jabr al Thani, atstovaujantis Arabų Lygos komandai, Tarybai sakė, kad neįvykdomos rezoliucijos priėmimas nulemtų „sunkias pasekmes“ Libanui.

„Jei priimsime rezoliuciją iki galo neapgalvoję Libano tikrovės, susidursime su pilietiniu karu, — sakė ministras. — Vietoje pagalbos Libanui, mes Libaną sunaikinsime“.

Susidūrusios su griežtais arabų prieštaravimais, Prancūzija ir Jungtinės Valstijos iš naujo svarsto savo rezoliucijos projektą, kuriuo siekiama nutraukti mėnesį trunkantį Izraelio ir „Hezbollah“ karą ir nustatyti nuolatinės taikos sąlygas.

„Mano tikslas yra įtraukti į tekstą tam tikras idėjas, kurios buvo pasiūlytos pastarosiomis dienomis“, — žurnalistas sakė Prancūzijos ambasadorius JT Jean-Marc de la Sabliere. Jo atstovas griežtai paneigė nepatvirtintus pranešimus, kad Prancūzija nebepritaria Jungtinėms Valstijoms ir ragina Izraelį tuoj pat pasitraukti iš Libano. Pasak atstovo, amerikiečių ir prancūzų derybos tęsiasi.

Jokių veiksmų nesitikima bent iki ketvirtadienio. Minimas dokumentas dar turi būti pateiktas 15 narių Saugumo Tarybai, kuri paprastai balsavimus rengia po 24 valandų.

Dar diskutuojama, kada ir kokios tarptautinės pajėgos bus dislokuotos Libano armijai paremti. JAV pareigūnai mano, kad libaniečių armija nėra

pakankamai stipri, kad nuslopintų „Hezbollah“. Libanas pirmadienį paskelbė, kad į šalies pietus, kuriuos iš esmės kontroliuoja „Hezbollah“, siunčia 15,000 savo karių.

Tačiau Libanas reikalauja sustiprintų JT taikos palaikymo pajėgų su silpnesniu mandatu nei ketina suteikti Taryba.

Saugumo Taryboje vietoje įprastų iš anksto parengtų kalbų, kilo mandagi politinė diskusija, kurioje dalyvavo Izraelio ambasadorius JT Dan Gillerman, Libano užsienio reikalų ministro pareigas einantis Tarek Mitri ir minėtas Kataro ministras, kurio šalis yra vienintelė arabų valstybė Taryboje.

T. Mitri nurodė rezoliucijos projektą, kuriame Izraelis raginamas sustabdyti visus puolamuosius veiksmus Libane, ir sakė, jog žydų valstybė tvirtina, kad visi jos veiksmai yra gynyba. „Karo veiksmų nutraukimas reiškia ugnies pabaigą“, — sakė jis.

Dabartiniame rezoliucijos projekte raginama „nutraukti karo veiksmus“ ir nustatomos politinio sutarimo sąlygos. Planuojama ir antra rezoliucija, kuria būtų suteiktas mandatas tarptautinėms pajėgoms, jei kovos liautųsi.

„Prieš daugiau nei 900 gyvybių prašėme tuoj pat nutraukti ugnį, — Tarybai pareiškė T. Mitri. — Prieš daugiau nei 3,000 sužeistų civilių gyventojų prašėme tuoj pat nutraukti ugnį“.

Tačiau Izraelio ambasadorius D. Gillerman, kuris sakė nelabai žinaš, kodėl šis susirinkimas buvo surengtas, pareiškė, kad Izraelis turi teisę ir privalo gintis.

„Ir jis dės visas pastangas, kad sugrąžintų namo pagrobtus savo kareivius“, — sakė jis, paminėdamas du „Hezbollah“ pagrobtus izraeliečius.

J. Lieberman skaudžiai pralaimėjo

Hartford, rugpjūčio 9 d. („Reuters/BNS“) — Connecticut atstovaujantis senatorius Joseph Lieberman antradienį Demokratų partijos pirminius rinkimus nedidele persvara pralaimėjo palyginti nežinomam politikui, nes rinkėjams nepatiko jo parama karui Irake ir prezidentui George W. Bush.

Praėjus šešeriems metams po to, kai buvo demokratų kandidatas į viceprezidentus, J. Lieberman pralaimėjo sunkią pirminių rinkimų dėl vietos Senate kovą turtingam verslininkui Ned Lamont, kuris jį vadino G. W. Bush aistrulių komandos vadovu ir ragino rinkėjus parodyti šaliai nepasitenkinimą karu.

N. Lamont, kuris 1990 metais nesėkmingai bandė patekti į valstijos Senatą, surinko 52 proc. balsų, rodo neoficialūs, bet beveik galutiniai rezultatai.

J. Lieberman, už kurį balsavo 48 proc. rinkėjų, pripažino savo pralaimėjimą, bet sakė, kad trečiadienį pateiks dokumentus dėl dalyvavimo lapkričio rinkimuose kaip nepriklausomas kandidatas.

„Rytoj pradėsime naują kampaniją Connecticut žmonėms suvienyti, — sakė jis savo šalininkams, susirinkusiems prie vieno viešbučio

Hartford centre. — Jei jums nusibodo tas koks partiskumas Washington, DC, tada prašau jūsų pagalbos“.

N. Lamont bandymas mesti iššūkį tris kadencijas dirbančiam senatoriui Connecticut valstijoje, linkstančioje palaikyti demokratų, leidžia įsivaizduoti neigiamą rinkėjų požiūrį į karą prieš lapkričio rinkimus, per kuriuos bus varžomasi dėl Kongreso kontrolės.

„Connecticut rinkėjai lengva ranka nereikalauja pokyčių, bet šandien mes ryžtingai pareikalavome pokyčių. Daugiau jokių „laikytis kurso“, — švėsdamas pergalę savo šalininkams sakė N. Lamont, šalia kurio stovėjo afroamerikiečių vadovai Jesse Jackson ir Al Sharpton.

„Laikytis kurso“ — tai ne pergalinga strategija Irake ir ne pergalinga strategija Amerikoje, — sakė N. Lamont, kuris šalininkams išsiuntinėjo elektroninį laišką, kuriame prašo susisiekti su J. Lieberman ir paraginti jį iš naujo apsvastyti savo ketinimus tapti nepriklausomu kandidatu.

Rinkimų kova Connecticut patraukė visos šalies dėmesį kaip referendumas karo ir demokratų nepasitenkinimo G. W. Bush klausimais. N. Lamont J. Lieberman vadino G. W. Bush „kambarinu šuniuku“.

EUROPA

TALINAS

Estijos gyventojai linkę matyti naujojo prezidento poste buvusį usienio reikalų ministrą Toom Hendrik Ilves, bet mano, kad dabartinis prezidentas Arnold Ruutel tikriausiai liks antrajam laikotarpiui. Tai rodo viešosios nuomonės apklausa, kurią agentūros BNS užsakymu surengė bendrovės „OU Faktum & Ariko“ sociologai, rezultatai. 101 vietos parlamentas šalies prezidentą rinks šio mėnesio pabaigoje. Jei po to balsavimo laimėtojas nepaaiškės, bus surengtas antras, rinkimų kolegijos, balsavimas.

RYGA

Latvijos premjeras Aigars Kalvitis pareikalavo, kad teisingumo ministras Guntars Grinvalds pateiktų pranešimą apie keturių kalinių pabėgimą iš Rygos centrinio kalėjimo. Jį gavęs A. Kalvitis priims sprendimą dėl tolesnių veiksmų. Pareigūnai pranešė, kad Latvijos sostinės policija ieško keturių pavojingų nusikaltėlių, kurie trečiadienio naktį pabėgo iš Rygos centrinio kalėjimo. Keturiems kaliniams pavyko perpjauti kameros langų grotas ir perlipėti tvorą. Bėglius pastebėję prižiūrėtojai ėmė šaudyti, bet juos nepataikė.

BERLYNAS

Mažiausiai 125 žmonės, mėginami pabėgti iš Rytų Berlyno į Vakarų, žuvo per trisdešimt metų, kai stovėjo siena, dalijusi Vokietijos sietinę į dvi dalis nuo 1961 iki 1989 metų, pranešė Vokietijos tyrėjai. Ši informacija buvo paskelbta, likus savaitei iki 45-ųjų metinių, kai buvo imta statyti ši siena. 1961 metų rugpjūčio 13 dieną tuometinė komunistinė Vokietijos Demokratinė Respublika pradėjo statyti užtvartą, kad sustabdytų gyventojų bėgimą į Vakarų Vokietiją.

RUSIJA

MASKVA

Maskvos apygardos karinis teis-

mas trečiadienį nuteisė Rusijos specialiųjų tarnybų pulkininką Sergej Skripal 13 metų kalėti už šnipinėjimą Didžiajai Britanijai. Teismas pripažino jį kaltu pagal Baudžiamojo kodekso 275 straipsnį — valstybės išdavimas šnipinėjant. S. Skripal buvo pripažintas kaltu išdavęs valstybės paslaptį užsienio valstybei. Pasak pareigūnų, S. Skripal, bendradarbiau- sio su britų Slaptąja žvalgybos tarnyba (SIS), veiklą FST nutraukė 2004 metų gruodį.

* * *

Rusijos Pietų federalinės apygardos regionuose pastarosiomis dienomis įsivyravęs karštas oras tampa vis dažnesnių negalavimų priežastimi, verčia dažniau kreiptis į medikus pablogėjus savijautai. Hidrometeorologijos tarnybos duomenimis, antradienį dieną temperatūra Astrachanėje ir Elistoje šoktelėjo iki 42 laipsnių pagal Celsijų, Čėčėnijos miestuose — iki 42, Stavropolyje — iki 41, Rostove prie Dono artėja prie 40-ies. Nepaprastųjų situacijų ministerijos (NSM) Pietų regioninis centras rekomendavo vietos gyventojams sutrumpinti darbo dieną ūkio objektuose.

ARTIMIEJI RYTAI

* * *

Izraelio pajėgos trečiadienį keliose vietose įsiveržė toliau į Libano teritoriją, nors susidūrė su įnirtingu „Hezbollah“ partizanų pasipriešinimu, sakė Libano saugumo šaltiniai. Televizija „al Arabiya“ pranešė, kad apšaudant raketomis Aita Shaab kaimą žuvo keturi Izraelio kareiviai. Izraelio armija kol kas nieko nekomentavo. Izraelio armija, kuri bando nustumti „Hezbollah“ tolyn nuo sienos, nurodo pasienyje nustačiusi zoną, kurioje atsidūrė 20 kaimų ir kurios plotis vietomis siekia 7 kilometrus.

BAGHDAD

Į Baghdad morgą praėjusį mėnesį buvo atvežta 1,815 lavonų — daugiausiai nuo vasario mėnesio, kai dėl sprogdinimo šių šventovėje kilo tarpkonfesinio smurto banga. Apie tai trečiadienį pranešė morgo direktoriaus pavaduotojas Abdul Razzaq al Obaidi. Pasak jo, maždaug 90 proc. šių žmonių mirė dėl smurto sostinėje, kur JAV ir Irako pajėgos padidino savo karių skaičių.

ATLANTIC Express Corp.

1-800-775-SEND

www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.	Auto Export Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.
Small Packages Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.	Air Freight Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.
Trucking Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.	

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680

Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Patriotai anapus barikadų

ALGIMANTAS ZOLUBAS

Kai kalbama apie SSRS represinių struktūrų etatinius darbuotojus kagėbistus, sribus ar kolaborantus, jie visi pasmerkiama kaip nusikaltamųjų organizacijų nariai. Tačiau sakoma, kad padėčių be išimčių nebūna. Dar daugiau: žinomi atvejai, kai tokių struktūrų nariai, prisidengę ta praeiksmu paženklinata kauke, buvo pasipriešinimo okupacijai aktyvūs dalyviai. Todėl nevalia jų nepelnytai pamiršti ar iš užmaršties neprikelti. Ir, jokių būdu, ne tų struktūrų pateisinimo dėlei, o teisingumo ir tų asmenybių gero vardo atstatymo vardan.

Prisimenu Pandėlio (Rokiškio apskr.) buvusį „sribą“ Puziną, kuris palaikė ryšį su partizanais, juos informuodavo apie skundikus, apie numatomas „akcijas“. Kai „sribas“ pajuto, kad gali būti demaskuotas, jis (1947 m.?) su pilna ginkluote atėjo pas partizanus, vėliau mūšyje žuvo. Kupiškio sribynėje buvo informatorius, kuris perduodavo žinias į miestą ir kaimus apie numatomas ištremti šeimas, apie tremties dienas. Šių eilučių autoriaus tėvai ir sesuo 1949 metais pakliuvo į tremtį per neatsargumą: gavo žinią apie tremimą, buvo pasitraukę iš namų, tačiau per anksti sugrįžo (šeši šeimos nariai išsislapstė, išvengė tremties).

Rankose šiomet išleista Lietuvos aviacijos veterano, Lietuvos laisvės kovų dalyvio, buvusio politinio kalinio, autoriaus, sulaukusio 94 metų amžiaus, Viktoro Ašmensko knyga „KGB spąstuose“ (Vilnius, 2006). Šioje knygoje būtent ir atskleista tikrų Tėvynės patriotų, prisidengusių paminėta praeiksmu žymėta kauke, veikla, tragiška jos baigtis ir nepelnyta užmarštis. Garbė autoriui, kad ėmėsi atskleisti pasipriešinimo okupacijai būdą, nepelnytai užmirštusius iš užmaršties prikelti. Knygoje pateikiami faktai kruopščiai ištirti, paremti archyvine autentiška medžiaga, teiginiai dokumentais ar-

gumentuoti. Stebina ir žavi prie šimtmečio artėjančio autoriaus dvasios galia ir sveikata, leidusi paruošti 232 psl. ne kokių memuarų rinkinį, o pasipriešinimo kovos bylos tyrimą, dokumentą ir paminklą. Cituosime knygoje pateiktą bylos atomazgą.

„1946 m. rugpjūčio 13 d. Vilniaus karo tribunolas nuteisė:

KGB jaunesnįjį leitenantą Antaną Šilių – mirties bausme,

KGB jaunesnįjį leitenantą Petrą Brazauską – mirties bausme,

studentę Anastaziją Kanoverskytę – mirties bausme,

KGB jaunesnįjį leitenantą Raimundą Jablonskį – dešimčiai metų laisvės atėmimo,

poetę Stasę Niūnavaitę – dešimčiai metų laisvės atėmimo.

Poetą Paulių Dervinį – išteisino.

TSRS karo tribunolas Maskvoje Vilniaus karo tribunolo nuosprendį mirties bausmę A. Kanoverskytei pakeitė 20-čia metų katorgos“.

V. Ašmenskui teko su A. Šiliumi kalėti vienoje kameroje, iš jo išgirsti gyvenimo ir veiklos istoriją, vėliau su visa nuteistųjų bylos medžiaga susipažinti detalai.

A. Šilius, tikėdamas greitai bolševikų okupacijos žlugimu, nenorėdamas eiti į sovietinę kariuomenę, įstojo į kelių mėnesių NKVD karo mokyklą Vilniuje. 1945 m. pabaigoj jam buvo suteiktas leitenanto laipsnis, jis buvo paskirtas dirbti į KGB centro kulto skyrių. Šiam skyriui vadovavo vyr. lt. Juozas Petkevičius. A. Šilius susipažino su KGB darbais, su užverbuotų tautiečių biografijomis, slapčia pranešinėjo dvasiškams apie numatomus jų areštus. Kai A. Šilių įspėjo jo bendramokslis jaun. lt. P. Brazauskas, su kuriuo jis gyveno tame pačiame nuomojamame bute, kad jo veiksmus greit išsiaiškins viršininkas ir davė jam suprasti, kad reikia skubiai pašalinti viršininką ir trauktis pas partizanus, pavojaus akivaizdoje šiame bute A. Šilius, matant A. Kanoverskytę, hantelio ir pistoleto smūgiais į galvą J. Petkevičių užmušė.

P. Brazauskas, kaip ir A. Šilius, tais pačiais sumetimais įstojęs į KGB mokyklą, ją baigė ir dirbo saugumo organuose, dalinosi su juo Lietuvos išsilaisvinimo viltimi. Išsiaiškinus J. Petkevičiaus nužudymą, KGB nustatė, kad P. Brazauskas nusiteikęs priešiškaiai prieš tarybų valdžią, kad kartu su A. Šiliumi vykdė ardomąją veiklą KGB struktūrose, kad kurstęs įvykdyti teroristinį aktą prieš J. Petkevičių.

A. Kanoverskytė čekisto kapitono Morozo šantažuojama pasirašiusi bendradarbiavimo su KGB pasižadėjimą iš tikrųjų šiai organizacijai nedirbo, apie ką gerai žinojo A. Šilius, ir todėl su ja susipažino, bendravo. KGB kaltinamajame nutarime tvirtinama, kad A. Kanoverskytė yra priešiškaiai nusiteikusi prieš tarybų valdžią, vykdė antitarybinę veiklą, nusikalstamą susirašinėjimą, dalyvavo įvykdyti teroristinį aktą (Maskvoje kaltinimas buvo perkvalifikuotas, mirties bausmė pakeista 20-čia metų nelaisvės).

Mokytojas R. Jablonskis 1945 m. buvo sulaikytas ir išsiųstas į Raudonąją armiją, o iš ten – į KGB kursus. Gyveno bendrabutyje kartu su A. Šiliumi, pasipasakojo, kad slapstėsi nuo mobilizacijos, kad nenorįs kovoti su lietuvių nacionalistais, nes pats esąs nacionalistas. Jis kartu su A. Šiliumi nueidavo į bažnyčią. R. Jablonskiui buvo pateiktas kaltinimas, kad jis savanoriškai įstojo į generolo Plechavičiaus karo mokyklą, nuo 1944 m. liepos iki gruodžio mėn. buvo ginkluotų atitarybinių gaujų dalyvis, palaikė ryšį su teroristu A. Šiliumi.

Jauna poetė S. Niūnavaitė, kurią A. Šilius pažinojo iš Telšių gimnazijos, žinojo, kad ji yra užverbuota, bet žinių KGB neteikia. Antanas pasakė Stasei, kad apie ją KGB pranešinėja poetas Kubilinskas. Ji buvo areštuota 1945 m. kovo 9 d., pateikti kaltinimai, kad vokiečių okupacijos metu rašė ir skelbė fašistinėje spaudoje įvairius šmeižikiškus išsigalvojimus apie tarybų valdžią ir komunistų partiją, dirbo žurnale „Lietuvos archyvas“, palaikė ryšius su nacionalistinės organizacijos „Ateitininkai“ nariais, A. Šiliaus nurodymu mėgino perspėti vyskupą Borisevičių apie KGB rengiamą areštą.

Knygos autorius, tirdamas knygoje minimų su KGB tiesiogiai susijusių asmenų bylas, eina prie išvados, „kad didžiausia bėda tų, kurie pakliuvo į KGB pinkles, yra ne tai, kad pakliuvo, bet kiek jie savo „veikla“ yra padarę skriaudos kaimynams, artimiesiems, tautai“. Kita vertus, tikri patriotai, formaliai dirbdami KGB struktūroje ar davę jai pasižadėjimą, ypatingu būdu, trikdami KGB veiklą iš vidaus, veikė Tėvynės labui, o, iškilus arešto grėsmei, ėjo pas partizanus.

V. Ašmenskas Antano Šiliaus ir jo bendrabičių darbus palieka vertinti skaitytojams, tačiau pats mano, kad A. Šilius visiškai užsitarnavo patrioto vardą. Stasės Niūnavaitės užrašyta teismo baigtis, kai, mirčiai žvelgiant į akis, Antanas neprašo malonės, nepuola isterijon, o taria smerkiantį žodį teismui, knygos autoriaus nuomonę sutvirtina. Štai jos išpūdingas liudijimas.

„Baigėsi teismas, skaitomas nuosprendis:

- Antanas Šilius – mirtis!

- Petras Brazauskas – mirtis!

- Anastazija Kanoverskytė – mir-

tis!

- Raimundas Jablonskis – 10 metų!

- Stasė Niūnavaitė už nepranešimą pagal 58-12 str. – 10 metų!

Visi tie berniukai – saugumo darbuotojai. Gal aš nebūčiau gavusi dešimties, gal būtų užtekę penkerių metų, jei ne mano „baigiamoji kalba“ teisme. Užsikrėtusi savo bendros bylos jaunuolių drąsa, ypač po Antano Šiliaus kalbos, ir aš panorau būti herojė.

Kai Šiliaus paklausė, koks jo paskutinis noras, šis atsakė:

- Atiduokit, sušaudę mane, batus tėvui, kurį irgi kankinate saugume.

Teisėjai kažką numykė...

Dar atsimenu, kai jį pavadino žvėrimi, žudiku, jis atšovė:

- Aš nužudžiau ne žmogų, o blogį. Jis kenkė mūsų tautai – dalyvavo žudynėse mūsų brolių, varė šnipinėjimą tarp lietuvių, per jį daugelis atsidūrė Sibire... Reikėjo užkirsti kelią jo piktadarybėms!

Pagaliau sviedė kaltinimą pačiam teismui:

- Jūs visą Lietuvą pavertėt ištisu kalėjimu, norėtumėt paversti kapišynu, tačiau nebijom jūsų! Iš mūsų kraujo gėlės sužydės, į mūsų vietą stos šimtai!

Jaunas dvidešimtmetis idealistas, norėjęs Lietuvą matyti laisvą, neturtingo ūkininko sūnus iš Žemaitijos...

O saugumo akimis – banditas, žvėriškai nužudęs tarnybiniame poste karininką, berods, kapitoną, lietuvių Petkevičių.

Kai jam prikišo, kad praliejo lietuvių, savo brolių, kraują, Antanas Šilius atšovė:

Išdavikas turi žūti! O tas, kurį aš nužudžiau, buvo savo tautos išdavikas!

Klausydama tokios kalbos, supratau, kad jis žino miršias ir nepuola isterijon. Jo kalba uždegė mane...

Todėl, kai manęs paklausė, ką aš turinti pasakyti, pareiškiau:

- Man gėda būti tarp šių žmonių! (Teisėjai palankiai susižvalgė, manydami, kad imsiu keikti savo bylos žmones, versiu visą kaltę žudikui Šiliui, kuris, vos vieną kartą aplankęs mane, sugebėjo įpainioti, per kurį patekau kalėjiman, pražudžiau save...)

O aš tęsiau:

- Jie – didvyriai! Kovojo dėl Lietuvos laisvės. (Teisėjų veidai ištįso). O aš? Kas aš? Rūpėjo man tik šokiai, gražūs vyrai, dar literatūra ir teatras. Man gėda šalia jų sėdėti. Aš neverta sėdėti šalia Lietuvos didvyrių!

Toliau niekas nebeklausė. Išėjo teismas. Vėl atėjo. Perskaitė sprendimą.

Ir man buvo taip skaudu, kad mane nuo jų atskyrė, kad aš neverta mirties. Taip. Būna gyvenime minutė, kai gali už visus ir kartu su visais stoti prie sienos...

Knygos pabaigoje autorius pasitebi, kad dabar atsirado daug smerkiančių tuos, kurie anuomet dėl vieno ar kitokių priežasčių buvo KGB užverbuoti ar palūžo tardomi ir kankinami, kad smerkti ar teisinti galėtų tik tie, kurie patys perėjo KGB „mėsmales“. Reikia atkreipti dėmesį į tai, kad dažnai, verčiant kaltę tik KGB, siekiama nukreipti dėmesį nuo šios represinės struktūros tikrojo organizatoriaus ir šeimnininko – Komunistų partijos.

Aviacijos veteranas Viktoras Ašmenskas ir akrobatinio skraidymo pasaulio čempionas Jurgis Kairys.

BAŽNYTINIO PAVELDO MUZIEJUS VILNIUJE

IADVYGA GODUNAVIČIENĖ

Pirmieji žingsniai

Gedimino kalno prieigose, prie Lietuvos nacionalinio muziejaus atsiradęs naujas stendas, skelbiantis, kad čia vyksta Bažnytinio paveldo muziejaus inauguracinė paroda, ne vieną praeivį nustebina. Kas tai? Gal paprasčiausia pavadinimų maišatis? Nieko panašaus – tai gryniausia tiesa, nes pagaliau Vilnius turės Bažnytinio paveldo muziejų, kurio seniai reikėjo. Tik laikinai, kol būsiosios šio muziejaus patalpos – Šv. Mykolo bažnyčios ir prie jos esančio bernardinų vienuolyno ansamblis bus remontuojamas ir pritaikomas naujoms reikmėms, nuolat atnaujinama bažnytinio paveldo paroda išikūrė vienoje Lietuvos nacionalinio muziejaus salų.

Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis jo pasirašytame dekretu apie muziejaus įsteigimą skelbia:

„Bažnytinis paveldas / architektūros paminklai ir dailės kūriniai, taikomieji amatinių dirbinių, archyviniai dokumentai, knygos ir t.t. / sudaro didelę ir reikšmingą Lietuvos kultūros paveldo sritį, siejančią šalį su krikščioniškąja Europa. Dar XIX amžiuje, kai Lietuva priklausė stačiatikiškai Rusijos imperijai, ir vėliau, Pasaulinių karų metais, o labiausiai sovietinės okupacijos laikotarpiu, bažnytinis paveldas buvo niokojamas. Daug kas nesugrąžinamai prarasta, išvežta į užsienį, nemaža dalis neteisėtai atsidūrė valstybinių muziejų ir privačiose rankose. Pasaulietinės ekspozicijos negali užtikrinti deramos pagarbos sakraliems objektams, ypač stebuklais garsėjusiems atvaizdams, vo-

tams, relikvijoms, bažnytiniam indams. Maža to, tokių kūrinių bei dirbinių saugojimas bei demonstravimas bažnytinei jurisdikcijai nepriklausančiose institucijose pažeidžia aukotojų valią ir iškreipia tikrąją jų prasmę, nes iškeliama vien meniniai ir istoriniai sakralinių objektų aspektai. Kai kuriems kūriniams, dirbiniams bei dokumentams, išlikusiems bažnyčiose, tačiau nebevertingiems religinėm reikmėm, būtinas restauravimas ir apsauga.

Atsižvelgdamas į Popiežiškos kultūros tarybos rekomendacijas ir katalikiškų Europos šalių patirtį bei pavyzdį, matydamas būtinybę pagerinti istorinio teisingumo atkūrimą ir ateistinio Bažnyčios persekiojimo padarinių įveikimą, siekdamas, kad vertingiausia kilnojamojo bažnyčios paveldo dalis būtų tinkamu būdu, nepažeidžiant sakralumo ir integruojant religinę, meninę, istorinę objektų prasmę bei vertę, pristatyta tiek Lietuvos žmonėms, tiek ir miesto svečiams.

Įsteigiu Vilniuje, Šv. Mykolo bažnyčios ir buvusio bernardinų vienuolyno ansamblyje / Maironio g. / Bažnytinio paveldo muziejų.

Numatau, kad patalpos muziejui bus remontuojamos ir įrengiamos, ekspozicija formuojama, edukacinių ir kitų paslaugų infrastruktūra kuriama, arkivyskupijai bendradarbiaujant su Lietuvos nacionaliniu muziejumi, Vilniaus miesto savivaldybe ir kitomis valstybės kultūrinėmis bei švietimo institucijomis.

Inauguracinė paroda

Pirmojoje parodoje visuomenei pristatoma dar nerodyta, Vilniaus arkivyskupijos sukaupta, kolekcija. Tai seni, gal kelis šimtmečius bažnyčių apeigoms naudoti, liturginiai indai, mišiolai, drabužiai. Anot parodos kuratorių, Vilniaus arkivyskupijos menotyrininkės Sigitos Maslauskaitės ir Lietuvos nacionalinio muziejaus muziejininkės Ritos Paulukevičiūtės, sukauptoje kolektyvoje yra labai vertingų daiktų, surinktu

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
MAUNAK V. RANA, MD
Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių, sužiedimų darbovietėje bei kitų vietų skausmo diagnostos ir gydymo specialistai.

Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
www.illinoispain.com

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Akių ligų specialistai

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

SKELBIMŲ SKYRIAUS
TEL. 773-585-9500

iš bažnyčių, ypač atokesnių, kur jie sėkmingai išsaugoti per visas istorines audras.

Atidarant parodą Šventojo Sosto apaštališkasis nuncijus Lietuvoje Peter Stephan Zurbruggen sakė negalįs atsigerėti puikiais eksponatais bažnytinio paveldo muziejuje, kaip ir daugely Europos valstybių sostinių. Jis taip pat pritarė kardinolo Audrio Juozo Bačkio išsakytiems mintims, kad bažnytinis muziejus negali būti vien senų meno vertybių saugykla, jis visų pirma – sielovados institucija.

Šia pirmąją parodą norima katalikų bendruomenei pranešti, kad Bažnytinio paveldo muziejus jau įsteigtas, vertingos kolekcijos kaupimas. Vieni parodos eksponatai sugrįš į bažnyčias, kiti bus saugomi, laukiant pagrindinių muziejaus patalpų.

Simboliška, kad lankytojus salėje „pasitinka“ Šv. Petro, rankoje laikancio dangaus raktus, skulptūra. Ji tarsi kviečia – prašom įeiti ir pasižiūrėti, kiek čia gražių sakralinių kūrinių. Yra 1826 m. Pijorų spaustuveje spausdintas mišiolas iš Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos, puošnios monstrancijos iš Trakų Šv. Marijos Apsilankymo, Vilniaus Šv. Apaštalo Petro ir Povilo bei kitų bažnyčių. Ypač įdomi vertinga sidabrinė monstrancija su puikiu uždaru deklu. Ji gauta iš Vidiškių Šv. M. Marijos Apsilankymo bažnyčios, o padaryta apie 1904 m. Vilniuje, M. Nieviadomskio dirbtuvėse.

Rodomi vertingi liturginiai indai iš Vilniaus, Sudervės, Daugėliško, Lentvario ir kitų bažnyčių, taip pat ypatingai puošnūs, kruopščiai austi, meniškai, brangiais siūlais siuvinėti arnotai, kapos, dalmatikos.

Laukia dideli darbai

Susitikime su žurnalistais kardinolas Audrys Juozas Bačkis pasakojo, kad seniai galvojęs, kur gauti lėšų buvusiam bernardinų vienuolynui suremontuoti. Ne kartą buvo siūloma šiose patalpose įrengti viešbutį, kuriam senamiestis ypač viliojantis. Tačiau verslininkų vilionių atsisakyta, norint išsaugoti pastatus muziejui. Po paieškų ir svarstymų atsiranda ir lėšų avarinės būk-

lės pastatams sutvarkyti. Jų žada Vilniaus miesto savivaldybė, tikimasi pagalbos iš tarptautinių fondų, Kultūros ministerijos. Dalį kaštų padengs pati Vilniaus arkivyskupija. O kol vyks darbai, gal trejetą metų, parodos vyks Lietuvos nacionaliniame muziejuje. Įrengiant Bažnytinio paveldo muziejų, dominasi, kaip panašios institucijos veikia Italijoje bei kitur, kur mes esama ilgalaikių tradicijų. Būtina suburti autoritetingų specialistų-muziejininkų, religinio meno tyrinėtojų, restauratorių komandą, kuri tvarkytų būsimą muziejų, paversdama jį šiuolaikišku, gyvu, įdomiu, o ne, kaip jau minėta, senų, gražių daiktų bedvasiu sandėliu.

Nepriklausomybės metais Bažnytinio paveldo muziejus buvo (1935 m.) įsteigtas Kaune. Kaip sako meno istorikė Giedrė Jankevičiūtė, per okupacijos metus dalis jo ekspozicijos sunyko, nebuvo išsaugota. Kai kas išliko ir atsidurs naujajame muziejuje. Be to, panašūs muziejai yra Birštone, Kaune, Kaišiadoryse, Varniuose. Tų vietovių tikintieji jais labai didžiuojasi.

Šv. Mykolo bažnyčios ansamblį Vilniuje 1594 m. pradėjo statyti Leonas Sapiega. Statyba baigta 1627 m. Netrukus čia išikūrė ir vienuolės – bernardinės, kurios rūpinosi švietimu steigė mergaičių mokyklą, 1655 m. per rusų kariuomenės antpuolius, bažnyčia ir vienuolynas sugedinti. Prireikė kelių šimtmečių, kol vienuolės sugrįžo į vienuolyną ir tęsė savo veiklą. Per sovietinę okupaciją vienuolyno pastatai griuvo ir nyko. Bažnyčią labiau išsaugojo tai, kad 1972 m. joje įkurtas Architektūros muziejus.

Taigi, galima džiaugtis, kad Vilniaus, senamiestyje, šalia Šv. Onos ir Bernardinų bažnyčių įsikurs naujas tikinčiųjų ugdymo centras, kuriam darbuosis sielovados specialistai, mokslininkai, tyrinėjantys bažnyčios istoriją ir jos paveldą.

Skelbimai

SIŪLO DARBĄ

Darbai reikalingi dažytojui su darbo patirtimi.
Būtina turėti mašiną.
Pageidautina, kad kalbėtų rusiškai.
Tel. 847-980-7887.

PASLAUGOS

STATE FARM INSURANCE
AUTOMOBILIO,
NAMŲ, SVEIKATOS IR
GYVYBĖS DRAUDIMAS

Agentas Frank Zapolis (verslė 49 metai)
Off. Mgr. Aukšė S. Kane,
Vilma Jarulienė,
Virginija Smukaitienė
kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St.,
Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654/773-581-8654

STATYBINEI KORPORACIJAI,
nuostabioje Hilton Head saloje
(Pietų Karolina), reikalingi
darbuotojai dirbti statybose.
Mes garantuojame darbą visus metus,
gerą atlyginimą, atostogų ir ligos
apmokėjimą, lietuvišką kolektyvą bei
vežiojimą į darbo vietą.
Tel: (843) 298-0826

NEKILNOJAMASIS TURTAS

VIDA M. SAKEVICIUS

Real Estate Consultant

Nekilnojamojo turto
pirkimas, pardavimas

708-889-2148

Skelbimų skyriaus
tel. 773-585-9500

SUSITIKIMAI LIETUVOJE

Po devynerių metų pertraukos Lietuvoje viešėjau vasarą. Ankstesniais kartais vis tekdamas tai anksti pavasari, tai rudeni, tai žiemą ten nukakti. Lietuva graži visais metų laikais, tačiau vasara – gražiausias laikas ją aplankyti. Graži gamta, pajūris, upės ir ežerai, besidriekiantys laukai – yra kur „paganyti aki“. Gražūs ir žmonės. Gal vasara juos irgi veikia – labiau šypsosi, draugiškai kalbasi, na, o moterų mokėjimas rengtis – negali akių atitraukti.

Viešnagės metu turėjau keletą įdomių susikimų, kurie, manau, bus įdomūs ir mūsų skaitytojams.

K. Šiaulyčio pieštas straipsnio autorės draugiškas šaržas.

Magdalenos Stankūnienės dėka teko susitikti su nuostabiomis moterimis Gražina Marija Mareckaitė (teatrologė, žurnalistė) ir Ingrida Korsakaite (meno istorikė), parašiusia knygą ir apie grafiką Viktorą

Petravičių). Tai moterys daug davusios Lietuvos kultūrai. Atrodo paprasta akimi jų darbai nematomi, tačiau, kai paskaitai jų darbus, supranti, kaip šioms moterims rūpi lietuviška kultūra, Lietuvos meno reikalai. „...Trys elementai – gamta, veiklumas ir dvasingumas – turėtų būti Lietuvos kelrodė žvaigždė. Jei Dievas nepagailėtų mums išminties“, – sako G. Mareckaitė savo atsakymuose į „Baltąją anketą“, kurią skelbia laikraštis „Lietuvos žinios“.

Visiškai netikėtai, neplanuotas man buvo susitikimas su žinomu ne tik Lietuvoje bet ir visame pasaulyje fotomenininku Pauliu Normantu, užklydusiu į kavinę „Trys drambliukai“, kur mes kalbėjome su anksčiau minėtomis pašnekovėmis. (Atrodo, kad ši kavinė, išikūrusi netoli restauruojamos Kotrynos bažnyčios, tampa Vilniaus menininkų lankymosi vieta).

Keliautojas ir fotomenininkas Paulius Normantas buvo tik ką sugrįžęs iš kelionės po Nepalą. Keliaudamas po Rytų šalį P. Normantas sukaupe daugybę medžiagos. Gruodžio mėn. Bankoke bus atidaryta 200 fotografijų paroda, ten pat, tik kitoje galerijoje veiks jo paroda apie Mahatmą Gandį. Virš dvidešimt metų gyvendamas Vengrijoje, bet kasmet grįžantis į Lietuvą, jis keliauja po pasaulį, fiksuodamas gyvenimo akimirkas. Yra surengęs daugybę parodų, apdovanotas įvairiausiomis premijomis ir prizais. Vienas paskutiniųjų jo apdovanojimų – P. Normantas tapo šių metų Vengrijos fotografų sąjungos laureatu, jam įteikta pinigine premija. Kalbėjome ir apie jo fotografijos parodą Čiurlionio galerijoje. Kas žino, gal ir pamatysime pasaulį Pauliaus akimis. Labai norisi tuo tikėti.

Teko susitikti ir su grafike Nijole Šaltenyte, kurios parodą Čiurlionio galerijoje numatome atidaryti rugsejo pabaigoje. Tai jau antroji šios meninės paroda Čikagoje. Prieš keturis metus jos paroda buvo Balzeko lietuvių kultūros muziejuje. Ši paroda skirta jubiliejui – menininkės šešiasdešimtmečiui. Aptarėme būsimos parodos reikalus.

Susitikau su žinomu Lietuvoje akvarelistu Kęstučiu Šiaulyčiu, važinėjančiu po Lietuvą ir liejančiu akvareles apie dar likusią Lietuvos senovę, vis atrandantį grožį senoje kaimo bažnytelėje, matantį kontrastus tarp dabarties ir praeities, besidomintį mažais Lietuvos miesteliais ir jos gamta.

Lankiausi namuose ir pas Ilją Bereznicką, sveikstantį po ligos, nepasiduodantį, daug dirbantį. Šiuo metu I. Bereznickas ne tik kuria animacinius filmus. Jis daug dirba iliustruodamas vadovėlius, kartu su kitais keturiais autoriais pradėjo leisti spalvingą, vaikams skirtą žurnaliuką „Drambliukas Sampopo“. Parsivežiau vieną jo egzempliorių ir su susidomėjimu perskaičiau. Jame atsiveria pasakų skrynelė, yra kampeles smalsučiams, man labai patiko skyrelis „Šmukštaro palėpėje“, kur gali rasti atsakymus į tokius idomių klausimus kaip „Ką bendra turi Mėnulis ir mėnuo?“, „Kas yra Paukščių takas?“ ir t. t. Skaitydamas šį žurnaliuką gali pagilinti ir savo lietuvių kalbos žinias, mat ten yra skyrelis „Gramatuko patarimai“. Viena iš žurnalų patalpintas interviu su jauna dailininke Jūrate Leikaite, kurios animacinį filmuką, sukurtą pagal Viktorą Petravičiaus darbų ciklą „Marti iš jūros“, matė ir Čikagos žiūrovai. O kur dar įvairiausi kryžiažodžiai, piešiniai, žaidimai...

Naujasis žurnalams vaikams.

Susitikau ir su kitu čikagiečiams pažįstamu menininku – kino režisieriumi Arvydu Barysu, kuris į susitikimą atkako iš Nidos, kurioje suka filmą apie Tomą Maną. Arvydas jau užbaigė kino juostą „Gintaro kelias“ ir yra pakviestas dalyvauti kino festivalyje Venecijoje. Šalia visų šių darbų kuria ir pirmąją savo vaidybinių juostą.

Svečiavau buvusio čikagiečio Leono Narbučio, jau apie porą metų įsikūrusio Vilniuje, namuose. Gražiai įsikūręs netoli Neries upės kranto, nepamiršta Čikagos, seka joje vykstančius kultūrinius įvykius. Jo darbo kambaryje guli ir laikraštis „Draugas“. O ir mūsų kalba sukosi apie būsimas parodas Čikagoje.

Štai tokie susitikimai. Aišku, jų buvo gerokai daugiau, tačiau parašiau apie tuos, kurie, manau, būtų įdomūs ir mūsų dienraščio skaitytojams.

Laima Apanavičienė

LIETUVIS — ANTRĄ KARTĄ IŠRINKTAS CULPEPPER MIESTELIO MERU

Pranas Rimeikis yra Prano Rimeikio, gyvenančio Brighton Parko apylinkėje, sūnus.

P. Rimeikis didele balsų persvara nugalėjo savo amerikietį konkurentą. Tas net pasakė: „Iš kur toks smarkuolis atsirado?“

Pranas tarnavo JAV kariuomenėje Green Barret, specialių pajėgų dalinyje. Iš tarnavęs 25 metus, išėjo į pensiją. Pasirinko kitą sritį – politiką. Greitai išsiveržė į priekį ir pirmą kartą laimėjo rinkimus į miesto merus, nugalėdamas buvusį miestelio merą Walter Jones.

Pirmą kartą, kai Pranas Rimeikis prisaikdino, čia dalyvavo ir Lietuvos ambasadorius JAV ir Meksikai Vygaudas Ušackas iš Washington.

Antrą kartą išrinktas P. Rimeikis buvo drąsesnis. Miestelio gyventojai, kurių yra apie 10,000, labai džiaugiasi lietuviu meru. Pirmą kartą laikraščiuose nuskambėjo emigranto lietuvių vardas. Ir pagaliau antrą kartą vėl nugalėjo savo varžovą.

Buvo daug pavydų!

Prano tėvas yra labai taurus ir mylintis Lietuvą žemaitis. Jis tą

meilę sugebėjo įskiepyti ir savo sūnui Pranui. Pranas visada didžiuojasi esantis lietuviu. Vieną kartą kažkas jį pavadino Frenk Rimeikis. Jis tuoj atsakė: „Mano vardas — Pranas Rimeikis!“

Be savo darbo, Pranas dar lanko Virginijos universitetą — vienu žodžiu, tai yra tikras Žemaitijos sūnus.

Pranas tris kartus lankėsi Lietuvoje. Du kartu su tėvu, ir vieną kartą su žmona. Aplankė Palangą, Birutės kalną. Jo žmonai labai patiko Lietuva, o Palangą su Birutės kalnu, tai įsimylėjo. Buvo Neringoje, valgė lietuviškos žuvies. Jai taip viskas patiko, kad nenorėjo grįžti namo.

Prano žmona — chemijos inžinierė, dirbusi Anglijoje, Vokietijoje. Darbo reikalais važinėja po visą Ameriką.

Džiugu, kai pamatai lietuvišką pavardę garbingoje vietoje. Džiaugiamės ir linkime Pranui Rimeikiui sėkmingai eiti savo pareigas ir visados būti lietuviu. Tegul Dievas padeda jam darbuose.

Stasė Viščiuvienė

LR ambasadorius JAV ir Meksikai Vygaudas Ušackas ir Culpper miestelio meras Pranas Rimeikis.

2006 m. rugpjūčio 7 d., amžinai laimei Namon išėjo

A † A JŪRATĖ BYTAUTAITĖ PEČIŪRIENĖ

Mamutės ir Mamaitės liūdi Austė, Gintė, Laimis, Eivė, Kęstutis, Andrius ir žentai.

A.a. fil. skautininkė Jūratė buvo Detroito skaučių Gabijos tuntininkė, viena iš steigėjų Stuttgarto ir Detroito akademikų skautų skyrių, Detroito Lietuvos Dukterų pirmininkė, aktyviai bendradarbiavo su Lietuva, kovodama už negalios teises.

Ketvirtadienį, rugpjūčio 10 d., velionė bus pašarvota Harris laidojimo namuose, Livonia, MI, kur 7 val. vak. bus kalbamas rožinis ir organizacijų atsisveikinimas.

Laidotuvės įvyks penktadienį, rugpjūčio 11 d. Dievo Apvaizdos bažnyčioje, kur 11 val. r. bus aukojamos gedulingos šv. Mišios. Po Mišių automobilių procesija palydės velionės karstą į Holy Sepulchre kapines, kur a.a. Jūratė bus palaidota šalia vyro filisterio, a.a. Liongino Pečiūros.

Laidot. direkt. Yolanda M. Zaporackienė. Tel. 313-554-1275

A † A STASIUI BIRUČIUI

taip netikėtai iškeliavus iš šio pasaulio, nuoširdžią užuojautą reiškiamė sūnui STASIUI ir dukrai LIGIAI su šeima, taip pat broliams ALGIRDUI ir JURGIUI su šeimomis bei visiems giminėms ir artimiesiems, ir kartu liūdime.

*Aldona ir Klaus Pintsch
Giedrė ir Jonas Stankūnai*

Filatelistų draugijos „Lietuva“ valdybos nariui

A † A ALGIRDUI PUTRIUI

netikėtai mirus, liūdime ir reiškiamė gilią užuojautą jo žmonai IRENAI, dukrai LAURAI ir sūnui LEONUI su šeimomis, kitiems giminėms ir artimiesiems.

Filatelistų draugijos „Lietuva“ valdyba

BURIASI LONG ISLAND LIETUVIAI

Atkelta iš 2 psl.

Kaip gūdžiais tarybiniais laikais visi sutiko, kad vienintelė išeitis yra vaikus mokyti namuose. Kelios lietuvių šeimos pasisiūlė surengti dar kelis visų vaikų susitikimus su kunigu ar seseria Margarita savo namuose, ir jeigu viskas gerai, rytinio Long Island vaikai pavėluotai, bet pagaliau prieis Pirmosios Komunijos kun. Vyt. Volerto parapijoje Mas-peth 2006 m. rugsėjo mėnesį.

Long Island vakaruose, Mas-peth, kur kunigauja Vyt. Volertas, lietuviybė gan stipri. Ten veikia Mai-ronio šeštadieninė mokykla, vaikai prieina Pirmosios Komunijos, Suvirtinimo, ne vienas lietuvis krikštija vaikus, tuokiasi. Tik ne visada tokį tolimą kelią į lietuvišką parapiją iš Rytinio krašto su šeima švesti vieno iš jos narių Sakramentų vyksta tos šeimos draugai ir tokie čia reti artimieji. Tie, kas nusprendžia kūdiki krikštyti savo teritorinėje parapijoje angliškai, susiduria su kalbos

problema. Šeimai šventė yra didesnė, nes dalyvauti gali daugiau artimais tapusių draugų, ir išvengiama tolimos kelionės, tačiau Krikštas tampa neįtikėtinai šventė. Jo metu tvyro tylą, nes vietinis kunigas veda krikšto apeigas angliškai, o lietuviai atsakinėja nedrąsiai lietuviškai. Šią vieną didžiausių Šeimos švenčių, vieną svarbiausių dienų kūdiko gyvenime gali „išgelbėti“ tik supratin-gas kunigas.

Lietuvoje ne vienas tarybiniais laikais rinkosi kunigystę, nes tai buvo būdas kovoti už lietuviybę. Romos Katalikų Bažnyčia šimtmečiais stip-rino lietuvių dvasią namuose, tremtyje ir emigracijoje. ir šiandien emigracijoje ji reikalinga dėl trijų labai rimtų priežasčių. Pirmiausiai, kad stiprintų kiekvieno tikinčiojo dvasią. Legalūs ir nelegalūs — visi lietuviai čia išgyvena kankinantį ilgą artimiesiems, draugams, Lietuvai, didžiulį fizinį krūvį ir dvasinį „nepatogumą“. Ne vieno širdis kraujuoja

Brangiam vyrui ir tėveliui

A † A ALGIRDUI PUTRIUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame žmoną IRENĄ, vaikus LEONĄ ir LAURĄ bei kartu liūdime.

Gailė ir dr. Robertas Vitai

PADEKA

Mūsų brangi žmona, motina ir močiutė

A † A ILGA JURKUS

Mirė 2006 m. birželio 26 d. Elmhurst, IL. Atsisveikinimas įvyko š.m. birželio 28 d. Steuerle laidojimo koplyčioje, Villa Park, IL.

Liūdnoje atsisveikinimo valandoje patyrėme daug jautrumo ir nuoširdumo iš giminių JAV, Latvijoje ir Lietuvoje, iš draugų, pažįstamų bei kaimynų. Dėkojame visiems dalyvavusiems, pagodušiams mus žodžiu, laiškais ir per spaudą. Gilią padėką reiškiamė kunigui Kristui Kalnui už jo prasmingą bei jautrų žodį angliškai ir latviškai, Inaros gerai pritaikytas giesmes ir visiems giedant palydėjusiai vargonais Marai Ešmits. Ačiū mie-liams mūsų šeimos draugams dr. Romui Povilaičiui ir dr. Leonidui Ragui už prisiminimą — Ilgos visada malonią šypseną bei diskusijas trijose kalbose. Dėkojame prof. dr. Vytautui Černiui atsisveikinant Pabaltijo universiteto alumnų ir p. Šarūnui Rimui, Vydūno fondo valdybos vardu. Didelis „paldies“ gausiam latvių kontingentui ir Šv. Petro bažnyčios atstovui Uldis Pulins už jo prasmingą kalbą. Dėkojame už aukas velionės noru skir-tas Šv. Petro latvių bažnyčiai. Ji buvo ilgametė jos narė ir giliai tikinti krikščionė. Ypatingai dėkingi esame Steuerle laidojimo namų direktoriui Henry Ebeling už jo kruopštų ir visapusišką dėmesį mums, skaudžios netekties laike. Nemažiau dėkojame Petrutei Banevičienei, suteikusiai „angelišką“ patarnavimą pas-kutinėmis Ilgos gyvenimo dienomis ir visiems, bet koku būdu išreiškusiems mums užuojautą.

Pagal Ilgos pačios norą, jos kūnas buvo sudegintas ir jos palaikai — pelenai, 2006 m. liepos 22 dieną buvo palaidoti Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, Čikagoje. Prie laidojimo duobės maldas latviškai, lietuviškai ir angliškai sukalbėjo kun. dr. Eugenijus Gerulis, dalyvaujant tik šeimos nariams.

Šios padėkos pabaigoje jungiamės prie Danguolės Valentinautės išreikštos užuojautos žodžių mums, netekus brangios Ilgos: „Aš ją prisimenu, kaip išskirtiną asmenybę. Visuomet taktiška, užjaučianti, mokanti paguosti ir pagirti. Ji kaip tas dvelkiantis šviesos spindulys, kurio pasigiesime. Visi čia mes tik laikini praeiviai, visi iš čia iškeliuosime, tik sunku, kai toje ke-lionėje lieki vienas, be artimo žmogaus, su kuriuo tiek metų Dievas leido praleisti kartu“.

Vyras Pranas, dukterys Inara ir Daina su vyru Ken, vaikaičiai Markas ir Lija

visiems žinomais žodžiais „Kas tėvynę praras, kitos neišmels apgailėjęs“. Antra, tai būdas vaikams suteikti tikėjimo ir moralės pagrindus. Trečia, Katalikų Bažnyčia tampa vienintele vieta, kurioje lietuviai susipažįsta vieni su kitais, susitinka po ilgo nesimatymo, susitaiko po taip būdingo lietuviams susipykimo. Šv. Mišios tampa vieta, kur lietuviai emigrantai pajaučia, kad jie čia nėra vieniši ir bejėgiai, bet valandai tampa miniatiūrine Atgimimo laikų Lietuva — visi kartu, visi kalbantys viena kalba, visi atvykę iš vieno krašto.

Kunigų darbas emigracijoje nėra vien šv. Mišių aukojimas, tai išklausymas į emigrantų širdis ir tinkamų pamokslų pasakymas, ir radimas kelio sudėtingame Romos Katalikų Bažnyčios taisyklių labirinte, kad iš jo išvestų emigrantus ir jų vaikus — visus su katalikybės pagrindais ir sakramentais, kad suau-

gusieji rastų dvasinę pusiausvyrą, o vaikai įgytų dvasinius pagrindus materialinių vertybių apsuptyje... ir kad grįžę į Lietuvą šią vasarą ar po daugelio metų prie savo senelių kapų mokėtų sukalbėti „Tėve mūsų“ ir „Amžina atils“ lietuviškai.

Paruošė ses. Ona Mikailaitė

Šaltiniai:

Neila Baumilienė 1996 m. VDU, Humanitarinių mokslų fakultete įgijo Magistro laipsnį. Nuo 1997 m. gyvena ir dirba Southampton, NY valstijoje. Kartu su vyru Giedriumi augina 6 metų dukrą Vilią ir 2 metų sūnų Luką.

Ištraukos iš dienoraščių, užrašant asmeninę patirtį, organizuojant lietuviškas šv. Mišias Riverhead Long Island, NY, 2005–2006 metais, atsi-liepiant į pakvietimą dalyvauti katalikų konferencijoje „Lietuviškoji išeivijos katalikiškoji srovė: tarp tradicijos ir egzilio“, Lietuvių išeivijos institutas, Kaunas, 2006.05.05.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆ **Dailininkas Viktoras Simankevičius**, gimęs 1921 m. vasario 27 d. Leningrade, mirė 2006 m. birželio 29 d. Melbourne, Australijoje. V. Simankevičius studijavo meną Vilniuje, Muenchen ir Freiburg. Pastaruoju metu buvo pensininkas.

◆ **Rugpjūčio 15 diena – Švč. Mergeles Marijos Dangun Ėmimo šventė (Žolinė).** Šią dieną privaloma eiti į bažnyčią. Bažnyčioje šventinamos laukų žolelės, gėlės ir augalai.

◆ **Organizacijos „Vaiko vartai į mokslą“** rengiami tradiciniai lėšų telkimo „Derliaus pietūs“ šiemet vyks sekmadienį, rugsėjo 24 d., Pasaulio lietuvių centre, 14911 127th Street, Lemont, IL 60439. Renginio pradžia 12:30 val. p.p. Bus skanūs pietūs, trumpa meninė programa, veiks loterija ir baras. Nijolė Grigaliūnienė priima užsakyamus pavieniams asmenims ir norintiems užsakyti visą stalą. Tel. 708-974-1262, e-paštas: nijoleg@prodigy.net. Kviečiame Čikagos ir apylinkių lietuvišką visuomenę atvykti į „Derliaus pietus“ ir paremti organizacijos „Vaiko vartai į mokslą“ darbą.

◆ **Rugpjūčio 26-27 d., savaitgalį,** Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL, vyks Vasaros palydos, kurios prasidės šeštadienį, rugpjūčio 26 d., 1 v. p. p. Šeštadienį veiks mugė, dalyvaus populiariausios lietuviško maisto kavinės, įvairių lietuvišku alumi vaišins Centro šeimininkai, futbolo aikštėje vyks finalinės ČLFL rungtynės. 8 v. v. šventė persikels į naujus Jaunimo rūmus. Čia koncertuos vietiniai atlikėjai bei svečiai iš

Lietuvos – humoro grupė „Radio Show“. Po koncerto – šokių vakarą ves Jager DJ's. Sekmadienį, rugpjūčio 27 d., po 12 v. šv. Mišių vyks tradicinė gegužinė su loterija ir šokiais, kuriems gros Jonas Domarkas. Vasaros palydų organizatoriai mielai kviečia visus – prekybininkus, verslininkus ir kitus žmones, norinčius dalyvauti šventėje, prekiauti, tapti rėmėjais ar kitaip prisidėti prie šventės organizavimo, skubiai skambinti Pasaulio lietuvių centro telefonu: 630-257-8787. Visi maloniai kviečiami apsilankyti šioje šventėje!

◆ **Rugsėjo 8-10 d., Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL,** organizuojamas 53-iasis Santaros-Šviesos federacijos suvažiavimas. Trijų dienų suvažiavimo metu bus galima pasiklausti įvairių Lietuvos ir išeivijos mokslininkų pranešimų. Penktadienį pranešimus skaitys: Algis Mickūnas, Giedrius Subačius, Laimonas Briedis, Julius Šmulskštys, Jonas Dovydenas. Šeštadienį bus galima pasiklausti Neringos Klumbytės, Dianos Mincytės, Daivos Litvinskaitės, Undinės Uogintaitės, Dariaus Kuolio pranešimų. Vėliau vyks pokalbis apie išeivių kultūrinį gyvenimą bei diskusija apie lietuvių išeivių spaudos problemas. Šeštadienio vakarą bus rodomas Ilonos Čiapaitės vadovaujamo teatro sambūrio „Žaltvykslė“ K. Ostrausko dramė „Gyveno senelis ir senelė“ pastatymas. Sekmadienio rytą vyks susitikimas-pokalbis su Pilietinės visuomenės instituto direktoriumi Dariusiu Kuoliu. Dėl išsamesnės informacijos prašome kreiptis į Marytę Paškevičienę, tel.: 630-852-3887.

Skelbimas

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.**

IŠ ARTI IR TOLL...

◆ **Lietuvų kultūros instituto** valdyba maloniai kviečia dalyvauti dvidešimt šeštame Lietuvių kultūros instituto suvažiavime, kuris įvyks 2006 m. spalio 6-8 dienomis, D-68623 Lampertheim-Huettenfeld, Romuvos pilaitės didžiojoje salėje. Tel. pasiteiravimui: 06571-4629, e-paštas: info@LithauischesKulturinstitut.de

„Draugo“ knygynėlyje

Juozas Bertulis „Bažnytinė muzika“

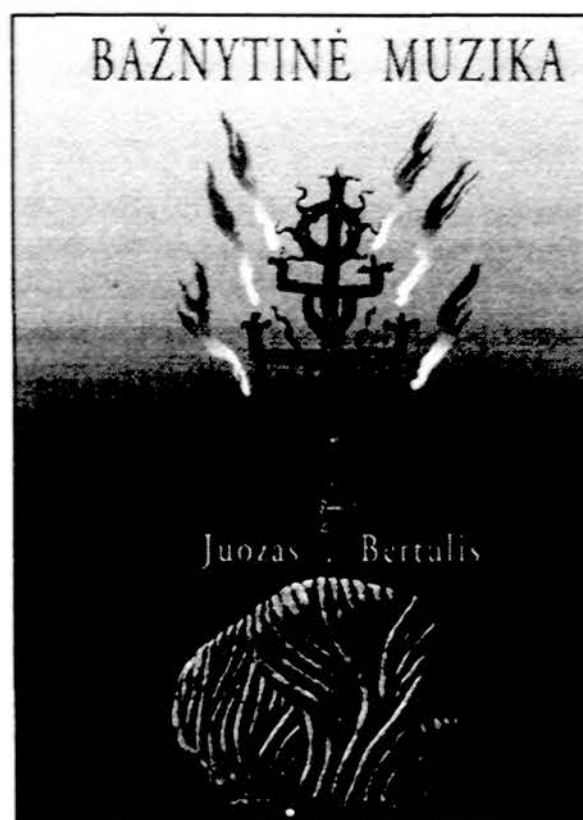
Juozo Bertulio kūrinių rinkinys „Bažnytinė muzika“ pateikia šio talentingo, veiklaus muziko ir kompozitoriaus įvairių žanrų lietuviškos katalikiškos muzikos kūrinius. Daugelį metų šis kompozitorius buvo užmirštas, o jo kūryba Lietuvoje buvo nežinoma.

J. Bertulis yra sukūręs per 80 bažnytinės katalikiškos muzikos veikalų, tame tarpe net 21 mišias (kai kurių neužbaigė).

Visuose kompozitoriaus kūriniuose jaučiamas nepaprastai glaudus ryšys su poetiniu tekstu.

„Šis leidinys – tai primiršto lietuviško muzikinės kultūros paveldo įamžinimas“ – rašoma leidinio prarmėje.

Knygą išleido Klaipėdos universiteto leidykla.

Kaina – 17 dol. Knygą galima įsigyti paštu, pridėdant 9 proc. mokesčių, užsisakant IL valstijoje. Persiuntimo kaina 5 dol.

„Draugo“ knygynėlio adresas: 4545 W. 63th Street, Chicago, IL 60629
Tel. pasiteiravimui: 773-585-9500

Miesto panorama

GRĮŽO GULBĖS

Sakoma: viena kregždė – dar ne pavasaris, bet Illinois valstijos ornitologai džiaugiasi ir viena pora didžiųjų gulbių, kurios pirmą kartą nuo 1847 m. atskrido į pastaruoju metu „atgaivinus“ pelkynus, susisuko lizdą ir jau augina du jauniklius. Patinas yra čikagietis, išpertas Lincoln Park zoologijos sode, ten užaugintas ir paleistas į laisvę. Lincoln Park zoologijos sodas pradėjo gulbių perinimo programą 1991 m. Gulbės šiuo metu perinamos ir 17-oje kitų zoologijos sodų. Paaugę gulbiukai išsiunčiami į Iowa Department of Natural Resources, kur jie paleidžiami į laisvę saugomuose draustiniuose. Nuo 1995 m. taip paleista per 700 gulbių.

Tiek Illinois, tiek Wisconsin ir Iowa deda daug pastangų grąžinti gulbes į savo valstijų vandenį ir pelkėtas vietas. Gulbės yra perinamos zoologijos soduose, po to žieduojamos ir paleidžiamos. Atrodo, kad ši porėlė sėkmingai prisitaikė ir pradėjo šeimyninį gyvenimą. Beje, gulbės poruojasi iki gyvos galvos, todėl, jeigu neįvyks kokia nelaimė, ši pora dar daug pavasarių grįš į savo senąjį lizdą ir tikrai padaugins didžiųjų gulbių skaičių Illinois valstijoje.

KIAUŠINIS ANT PAGALIUKO?

Pramogų parkuose, valstijos mugėse, net „Taste of Chicago“ renginiuose restoranai stengiasi klientams pasiūlyti kuo įvairesnį ir įdomesnį patiekalų, ypač tokių, kuriuos galima valgyti vaikščiojant ir pato-

giai laikant rankoje. Visi žino, kad taip parduodamos dešrelės ant pagaliukų, ant medinio virbo pasmeigtos kukurūzų burbulės, įvairūs saldainiai (net „medvilninis cukrus“ – Cotton candy), bet dabar atėjusi eilė – kiaušiniui.

2006 m. Illinois State Fair (mugėje) publikai siūloma paskanauti kietai išvirtais kiaušiniiais, pamautais ant pagaliuko ir padažytais krienų, garstyčių ar kitokiame pikantiškame padaže. Beje, Illinois State Fair vyksta valstijos sostinėje Springfield ir tęsis iki rugpjūčio 20 d. Joje galima pamatyti įvairių žemės ūkio gaminių, gyvulių, rodes, lenktynių, pasiklausti muzikos, paragauti neragautų patiekalų. Šiemet čia įruoštas ir tarptautinis kaimelis, kuriame savo produktus rodo bei pardavinėja 14 tautybių (negirdėti, ar atstovaujama Lietuvos žemės ūkiui) pardavėjai. Suaugusiam bilieto kaina – 3 dol., vyresnio amžiaus žmonėms – 2 dol., iki 12 m. vaikai įleidžiami nemokamai. Tai tikrai įdomus kasmetinis vasaros renginys, ne per toliausiai nuo Čikagos, todėl lengvai pasiekiamas. Jeigu kas niekuomet nėra buvęs State Fair mugėje, verta pamatyti.

LANKYTOJAI NEPATENKINTI

Nemažai čikagiečių nepatenkinti Millennium Park ruošiamais privačiais vakarais, kurių metu parkas uždaromas eiliniams lankytojams bei turistams. Parko administracija teisinasi, kad gauti už tokių vakarus pinigai padeda išlaikyti visų mėgstamą parką. Paruošė R.A.

Renginiai Čikagos mieste

Rugpjūčio 31 – rugsėjo 3 dienomis Čikagoje, Grand Park, vyks 28-asis tradicinis džazo festivalis (Chicago Jazz Festival). Festivalis atidaromas rugpjūčio 31 d., ketvirtadienį, 7:30 val. v. Chicago Symphony Center. Penktadienį, rugsėjo 1 d., festivalis persikelia į Grand Park, kur trijose scenose (Jazz on Jackson Stage, Jazz and Heritage Stage ir Petrillo Music Shell) tris dienas vyks nemokami koncertai. Norintys daugiau informacijos, prašome skambinti tel. 312-744-3315; 312-744-2964 arba apsilankyti tinklalapyje: www.cityofchicago.org/specialevents.

Rugsėjo 14 d., ketvirtadienį, prasideda „World Music Festival: Chicago 2006“, kuris tęsis iki rugsėjo 21 d. Jo metu 20-ye vietų Čikagoje bus surengta per 70 koncertų. Tel. pasiteiravimui: 312-742-1938. Tinklalapis: www.cityofchicago.org/WorldMusic/.

Rugsėjo 9-14 dienomis Millennium Park nemokamai koncertuos Lyric Opera of Chicago, Steppenwolf Theater Company ir Chicago Symphony Orchestra. Plačiau apie renginius galite sužinoti tel. 312-742-1168 arba apsilankę tinklalapyje: www.millenniumpark.org.

Susigiminiavusių miestų festivalio rėmuose rodomi įvairių šalių kino filmai. Rugsėjo 20 d. Čikagos kultūros centre vyks kino vakaras „Vilniaus naktis“ (Vilnius Nigh). Kino vakaras rengiamas su vakariene, todėl būtina iš anksto užsisakyti vietas. Vakaro metu bus rodomas kino filmas. Norint užsisakyti vietas, prašome skambinti tel. 312-742-8497 arba apsilankykite tinklalapyje: www.chicagosistercities.com.

Rugsėjo 9 – spalio 29 d. Chicago Rooms vyks paroda „Women of the World: A global Collection of Arts“. Parodą organizuoja New York menininkė Claudia DeMonte. Parodoje savo nedidelio formato piešinius, fotografijas, skulptūras rodo menininkės iš 176 pasaulio šalių. Ši paroda su dideliu pasisekimu buvo eksponuojama ir kituose JAV miestuose. Tel. pasiteiravimui: 312-742-1148.

Nijolė B. Dėdinienė iš Parrish, FL, kartu su „Draugo“ prenumeratorės mokesčiu atsiuntė labai dosnią 100 dol. auką. Esame nuoširdžiai dėkingi.

Jonas Stankus, Evergreen Park, IL, prie prenumeratorės atnaujinimo mokesčio pridėjo 50 dol. auką. Labai ačiū!

Stella V. Pautienis, Los Angeles, CA, su prenumeratorės mokesčiu atsiuntė 100 dol. auką „Draugui“. Nuoširdžiai įvertiname šios mūsų skaitytojos dosnumą ir tariame ačiū už dosnią auką.